

REFERENČNÍ PŘÍRUČKA CCBE PRO TRESTNÍ OBHÁJCE V EU

2020

PROHLÁŠENÍ:

CCBE neposkytuje žádné záruky a nepřijímá stížnosti v souvislosti s informacemi obsaženými v této příručce a není odpovědná za jednání učiněné v důsledku spolehnutí se na informace z této příručky, či jejich jiné použití. CCBE není v žádném případě odpovědná za jakékoliv škody způsobené spolehnutím se na informace obsažené v příručce, či jejich použití.

Tato příručka je chráněna autorskými právy, avšak může být bezplatně stažena pro účely osobní potřeby. Obsah příručky může být volně citován s odkazem na CCBE.

Úvod

Tato příručka podává přehled legislativy, judikatury a nástrojů Evropské unie a poskytuje obhájčům odkazy na relevantní legislativu, judikaturu a další užitečné materiály.

Příručka obsahuje informace z následujících oblastí:

I.	Procesní záruky: procesní záruky osob podezřelých a obviněných z trestných činů v trestním řízení	4
II.	Evropský zatýkácí rozkaz: informace o evropském zatýkáčím rozkazu a související judikatuře Soudního dvora Evropské unie	12
III.	Opatření v přípravném řízení a ve fázi po ukončení trestních řízení v EU	13
IV.	Odnětí svobody – databáze o podmínkách ve věznicích	14
V.	Záležitosti týkající se důkazů	15
VI.	Judikatura Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) v oblasti práv obhajoby a odkazy na „Přehledy“ judikatury Evropského soudu pro lidská práva ohledně řady otázek	17
VII.	Přehledy CCBE zaměřené konkrétně na práva obžalovaných v trestním řízení a trestní řízení jako takové ve všech členských státech EU	19
VIII.	Listina základních práv EU	20
IX.	Úřad evropského veřejného žalobce	23
X.	Příručky CCBE o zastupování v řízeních o předběžné otázce u Soudního dvora Evropské unie a o zastupování v řízeních u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku	25
XI.	Závěr	26
XII.	Příloha – Ukázka Přehledu (uvedeného v části VII)	27

I. Procesní záruky: procesní záruky osob podezřelých a obviněných z trestných činů v trestním řízení

Obhájci by si měli být vědomi toho, že v letech 2010 až 2016 Evropská unie (EU) přijala 6 směrnic zaměřených na posílení procesních práv osob podezřelých nebo obviněných z trestných činů v trestním řízení.¹ Tyto směrnice jsou přímo použitelné v členských státech EU.²

Předmětné směrnice v zásadě poskytují rámec pro harmonizaci určitých standardů trestního řízení v rámci EU pro zajištění spravedlivého trestního procesu a rovnocenné ochrany práv občanů napříč EU. Tyto společné minimální standardy jsou nezbytné k tomu, aby rozhodnutí soudních orgánů jednoho členského státu EU byly uznatelné i v ostatních členských státech EU, neboť evropský prostor práva je založen na vzájemném uznávání a vzájemné důvěře.

Dosud byly přijaty následující směrnice:

1. Směrnice 2010/64/EU o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení,
2. Směrnice 2012/13/EU o právu na informace v trestním řízení,
3. Směrnice 2013/48/EU o právu na přístup k obhájci v trestním řízení a o právu na komunikaci v případě zbavení osobní svobody,
4. Směrnice 2016/343/EU o presumpci nevinu a právu být přítomen při trestním řízení před soudem,
5. Směrnice 2016/800/EU o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení,
6. Směrnice 2016/1919/EU o právu osob podezřelých nebo obviněných v trestním řízení na právní pomoc.

¹ Směrnice je legislativní nástroj, který je „závazný, pokud jde o výsledek, jehož má být dosaženo“, avšak ponechává vnitrostátním orgánům členských států „volbu formy a prostředků“, jejichž prostřednictvím jej dosáhnou: článek 288 SFEU.

² Dánsko si ohledně těchto směrnic vyjednalo opt-out, Irsko a Spojené království u některých z nich.

1. Právo na tlumočení a překlad (Směrnice 2010/64/EU o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení)

1.1. CO ZAJIŠŤUJE TATO SMĚRNICE?

Stanoví minimální celoevropská pravidla týkající se práva na tlumočení a překlad v trestním řízení a řízení pro výkon evropského zatýkacího rozkazu.

1.2. VZTAHUJE SE NA VŠECHNY ČLENSKÉ STÁTY EU?

Ano, s výjimkou Dánska.

1.3. KLÍČOVÉ BODY

• Právo na tlumočení

Bezplatné tlumočení musí být zajištěno osobám podezřelým nebo obviněným z trestných činů, které nemluví či nerozumí jazyku trestního řízení, a to včetně:

- ▷ policejního výslechu
- ▷ nezbytných jednání klienta s advokátem
- ▷ všech soudních jednání a jiných nezbytných navazujících jednání.

Tlumočení prostřednictvím videokonference, telefonu nebo internetu lze použít, není-li fyzická přítomnost tlumočnicka nezbytná pro zajištění spravedlivého řízení.

• Právo na překlad stěžejních dokumentů

Osobám podezřelým nebo obviněným z trestných činů, které nerozumí jazyku řízení, musí být poskytnut písemný překlad dokumentů, které jsou klíčové pro jejich obhajobu. Patří sem:

- ▷ veškerá rozhodnutí zbavující danou osobu osobní svobody
- ▷ veškerá obvinění či obžaloby
- ▷ veškeré rozsudky.

Je na příslušných orgánech, aby podle okolností případu rozhodly, které další dokumenty by rovněž měly být přeloženy. Podezřelí nebo obvinění nebo jejich právní zástupci mohou požadovat rovněž překlad dalších podstatných dokumentů. V řízeních o výkonu evropského zatýkacího rozkazu musí být dotčeným osobám poskytnuto tlumočení a případně, je-li to nutné, i písemný překlad rozkazu.

• Kvalita tlumočení a překladu

Kvalita překladu a tlumočení musí být dostatečná pro to, aby se dotčené osoby mohly seznámit s obsahem obvinění, a mohly uplatnit své právo na obhajobu. Členské státy EU musí za tímto účelem vést rejstřík nezávislých a kvalifikovaných překladatelů a tlumočnicků, který by měl být zpřístupněn právním zástupcům a příslušným orgánům.

1.4. KDY VSTOUPILA SMĚRNICE V PLATNOST?

Dne 15. listopadu 2010. Implementační lhůta pro transpozici do národních právních řádů členských států vypršela dne 27. října 2013.

1.5. DALŠÍ MATERIÁLY

- ▷ Úplné znění směrnice ve všech oficiálních jazycích EU je k dispozici [zde](#).
- ▷ Uživatelská příručka sestavená organizací Fair Trials je k dispozici [zde](#).
- ▷ Dokument organizace Fair Trials obsahující relevantní judikaturu Soudního dvora EU k různým článkům této směrnice je k dispozici [zde](#).
- ▷ [Posouzení](#) Komise (ve všech jazycích EU) týkající se provádění směrnice o právu na překlad a tlumočení (posouzení ze dne 18. 12. 2018).

2. Právo na informace (Směrnice 2012/13/EU o právu na informace v trestním řízení)

2.1. CO ZAJIŠŤUJE TATO SMĚRNICE?

Směrnice stanoví **minimální standardy** pro všechny členské státy EU bez ohledu na právní postavení, občanství či státní příslušnost osob. Jejím cílem je bránit selhání spravedlnosti a snižovat počet opravných prostředků.

2.2. VZTAHUJE SE NA VŠECHNY ČLENSKÉ STÁTY EU?

Ano, s výjimkou Dánska.

2.3. KLÍČOVÉ BODY

Podezřelí a obvinění musí být neprodleně ústně či písemně informováni o řadě procesních práv. K nim patří:

- ▷ přístup k obhájci,
- ▷ právo na bezplatné právní poradenství,
- ▷ právo na to být seznámen s obviněním,
- ▷ právo na tlumočení a překlad,
- ▷ právo nevypovídat.

Zatčení navíc musí od orgánů činných v trestním řízení (tj. podle členského státu EU od policie nebo ministerstva spravedlnosti) neprodleně obdržet písemné poučení o svých právech sepsané srozumitelným jazykem s informacemi o dalších právech, k nimž patří:

- ▷ přístup ke spisu,
- ▷ právo informovat jednu osobu a kontaktovat konzulární úřad,
- ▷ právo na naléhavou lékařskou péči,
- ▷ právo znát maximální dobu v hodinách nebo dnech, po něž mohou být zbaveni osobní svobody před tím, než budou postaveni před soud,
- ▷ možnost napadnout zákonnost zatčení.

Osobě zatčené na základě [evropského zatýkacího rozkazu](#) musí orgány činné v trestním řízení poskytnout zvláštní poučení o jejích právech s uvedením jednotlivých práv, které jsou v dané situaci uplatnitelné.

Podezřelý nebo obviněný musí navíc neprodleně obdržet informace o trestném činu, z jehož spáchání jsou podezřívány nebo obviněny, a (v pozdější fázi) také obdržet podrobné informace o obsahu obvinění.

Zatčená nebo zadržená osoba musí být rovněž informována o důvodech jejího zatčení nebo zadržení. Musí mít také přístup k obsahu spisu, jež je nezbytný pro účinné napadnutí zákonnosti zatčení či zadržení podle vnitrostátního práva.

2.4. KDY VSTOUPILA SMĚRNICE V PLATNOST?

Směrnice vstoupila v platnost dne 21. června 2012 a ve vnitrostátním právu členských států EU měla být provedena do 2. června 2014.

2.5. DALŠÍ MATERIÁLY

- ▷ Úplné znění směrnice ve všech oficiálních jazycích EU je k dispozici [zde](#).
- ▷ Příručka sestavená organizací Fair Trials, která se zabývá provedením směrnice ve vnitrostátním právu několika států a poskytuje návod k využívání směrnice v každodenní praxi zaměřené na trestní právo. Odkaz na instruktážní příručku je k dispozici [zde](#).
- ▷ [Dokument organizace Fair Trials obsahující relevantní judikaturu Soudního dvora EU k různým článkům této směrnice je k dispozici zde](#).
- ▷ [Posouzení](#) Komise (ve všech jazycích EU) týkající se provádění směrnice o právu na informace (posouzení ze dne 18. 12. 2018).

3. **Přístup k obhájci (Směrnice 2013/48/EU – právo na přístup k obhájci a kontaktování třetích osob a konzulárních úřadů v případě zbavení osobní svobody)**

3.1. CO JE CÍLEM TÉTO SMĚRNICE?

Cílem směrnice je zajistit, aby podezřelé a obviněné osoby v trestním řízení a vyžádané osoby v řízení o [evropském zatýkacím rozkazu](#) (dále jen „občané“), jež jsou zbaveny osobní svobody, měly přístup k obhájci a právo komunikovat.

3.2. VZTAHUJE SE NA VŠECHNY ČLENSKÉ STÁTY EU?

Ano, s výjimkou Spojeného království, Irska a Dánska.

3.3. KLÍČOVÉ BODY

- **Právo na přístup k obhájci**

Občané musí mít přístup k obhájci bez zbytečného odkladu:

- ▷ před jejich výslechem ze strany orgánů činných v trestním řízení (např. policie) či soudů,
- ▷ při provádění vyšetřovacího či jiného úkonu za účelem shromáždění důkazních prostředků (např. konfrontace),
- ▷ od okamžiku zbavení osobní svobody,
- ▷ s dostatečným předstihem před tím, než jsou předvoláni k trestnímu soudu.

Konkrétněji se pak směrnice týká:

- ▷ práva scházet se v soukromí a komunikovat s obhájcem,
- ▷ práva obhájce aktivně se účastnit prováděného výslechu a být přítomen při vyšetřovacích úkonech a úkonech za účelem shromáždění důkazních prostředků,
- ▷ důvěrnosti všech forem komunikace (schůzek, korespondence, telefonických hovorů atd.).

Pokud jde o osoby, na které se vztahuje evropský zatýkací rozkaz, stanoví směrnice právo na přístup k obhájci ve vykonávajícím členském státě EU a na ustanovení obhájce ve vydávajícím státě.

- **Práva v případě zbavení osobní svobody**

Občané zbavení osobní svobody mají právo bez zbytečného odkladu:

- ▷ aby byla alespoň jedna osoba, kterou si sami určí, informována o tom, že byli zbaveni osobní svobody. Je-li zatčenou osobou dítě, měla by být co nejdříve vyrozuměna osoba, která má za dítě rodičovskou zodpovědnost,
- ▷ komunikovat alespoň s jednou osobou, dle jejich výběru.

Je-li osoba zbavena svobody v jiném než v domovském členském státě EU, má právo informovat konzulární úřady domovského státu, právo na návštěvu z jejich strany, na komunikaci s nimi a na to, aby jí konzulární úřady zajistily právní zastoupení.

- **Výjimky**

Směrnice dává možnost dočasně se od určitých práv za výjimečných okolností a za přísně vymezených podmínek odchýlit (např. existuje-li naléhavá nutnost zamezit závažným nepříznivým důsledkům pro život, svobodu nebo tělesnou nedotknutelnost určité osoby).

3.4. KDY VSTOUPILA SMĚRNICE V PLATNOST?

Platí od 26. listopadu 2013 a v právu členských států EU měla být provedena do 27. listopadu 2016.

3.5. DALŠÍ INFORMACE:

- ▷ Úplné znění ve všech oficiálních jazycích členských států EU je k dispozici [zde](#).
- ▷ Příručka sestavená organizací Fair Trials, která pojednává o směrnici, stanoví obecný přístup k jejímu využívání a zabývá se některými specifickými tématy zvláštního zájmu včetně účasti obhájců na policejním výsledku, vzdání se práva na přístup k obhájci a možnost orgánů odchýlit se od tohoto práva. Tato příručka je k dispozici [zde](#).
- ▷ Dokument organizace Fair Trials obsahující relevantní judikaturu Soudního dvora EU k různým článkům této směrnice je k dispozici [zde](#).
- ▷ [Posouzení](#) Komise týkající se provádění směrnice o právu na přístup k obhájci (posouzení ze dne 26. 9. 2019).

4. Presumpce nevinny: právo na presumpci nevinny a právo být přítomen před soudem (Směrnice 2016/343/EU, kterou se posilují některé aspekty presumpce nevinny a práva být přítomen při trestním řízení před soudem)

4.1. CO JE CÍLEM TÉTO SMĚRNICE?

Cílem směrnice je zaručit presumpci nevinny osob obviněných nebo podezřelých z trestné činnosti ze strany policie nebo justičních orgánů a právo obviněné osoby být přítomna v trestním řízení při soudním jednání.

4.2. VZTAHUJE SE NA VŠECHNY ČLENSKÉ STÁTY EU?

Ano, s výjimkou Spojeného království, Irska a Dánska.

4.3. KLÍČOVÉ BODY

• Oblast působnosti

Směrnice se vztahuje na všechny jednotlivce (fyzické osoby) podezřelé nebo obviněné v trestním řízení. Je platná ve všech stádiích trestního řízení od okamžiku, kdy se určitá osoba stane podezřelou nebo je obviněna ze spáchání trestného činu, do vydání konečného rozhodnutí.

• Práva

Směrnice stanoví základní práva obviněného nebo podezřelého v trestním řízení:

- ▷ **Osoba je nevinná až do prokázání viny**
 - Členské státy EU musí přijmout opatření k tomu, aby veřejná prohlášení učiněná orgány veřejné moci a soudní rozhodnutí (jiná než o vině) neoznačovala osobu za vinnou;
 - Členské státy EU musí rovněž přijmout opatření k tomu, aby podezřelé či obviněné osoby nebyly prezentovány jako vinné u soudů nebo na veřejnosti za použití prostředků spočívajících ve fyzickém omezení;
- ▷ **důkazní břemeno** na straně obžaloby,
- ▷ zásada *in dubio pro reo*,
- ▷ **právo nevypovídat** a neobviňovat sám sebe,
- ▷ **právo být přítomen** u soudního jednání týkajícího se vlastní osoby – trestní řízení se může konat za nepřítomnosti podezřelého nebo obviněného, je-li splněna jedna z následujících podmínek:
 - daná osoba byla o řízení řádně a včas vyrozuměna a upozorněna na následky nedostavení se k soudu;
 - daná osoba je zastupována zmocněným obhájcem, jenž byl ustanoven státem.

• Právní ochrana

Členské státy EU musí zajistit účinné prostředky právní ochrany v případě porušení těchto práv. V případě porušení práva nevypovídat nebo práva neobviňovat sám sebe musí členské státy EU zajistit, aby byla při posuzování příslušné výpovědi zohledněna práva obhajoby a spravedlivost řízení. Jestliže podezřelá nebo obviněná osoba

nebyla ve vlastní věci přítomna při řízení před soudem a výše uvedené podmínky nebyly splněny, má právo na nové řízení nebo na uplatnění jiného opravného prostředku umožňujícího nově posoudit skutkový stav (včetně předložení nových důkazů).

4.4. KDY VSTOUPILA SMĚRNICE V PLATNOST?

Platí od 31. března 2016. Členské státy EU měly povinnost ji začlenit do svého vnitrostátního práva do 1. dubna 2018.

4.5. DALŠÍ ZDROJE:

- ▷ Úplné znění ve všech jazycích EU je k dispozici [zde](#)
- ▷ K dispozici je také příručka týkající se směrnice, kterou sestavila organizace Fair Trials – klikněte prosím [sem](#).
- ▷ Dokument organizace Fair Trials obsahující relevantní judikaturu Soudního dvora EU k různým článkům této směrnice je k dispozici [zde](#).

5. Zvláštní záruky pro děti (Směrnice 2016/800/EU o procesních zárukách pro děti, které jsou podezřelými nebo obviněnými osobami v trestním řízení)

5.1. CO JE CÍLEM TÉTO SMĚRNICE?

Směrnice stanoví [procesní záruky pro děti](#), které jsou podezřelé nebo obviněné ze spáchání trestného činu. Záruky jdou nad rámec těch, které náleží podezřelým či obviněným dospělým osobám. Jedná se o páté z řady opatření ke stanovení minimálních pravidel pro ochranu procesních práv v Evropské unii (EU) v souladu s [cestovní mapou z roku 2009](#).

5.2. VZTAHUJE SE NA VŠECHNY ČLENSKÉ STÁTY EU?

Ano, s výjimkou Spojeného království, Irsko a Dánska.

5.3. KLÍČOVÉ BODY

Směrnice zejména konstatuje, že děti mají právo na přístup k obhájci a právo na pomoc obhájce. Pomoc obhájce je povinná, je-li dítě předvedeno před soud za účelem rozhodnutí o vzetí do vyšetřovací vazby, či pokud již ve vazbě je. Dítě, které nemohlo využívat pomoci obhájce při soudním jednání, nemůže být odsouzeno k trestu odnětí svobody.

Členské státy EU musí rovněž zajistit, aby se ke zbavení osobní svobody a zejména vzetí do vazby dětí přistupovalo jen v krajních případech a co na nejkratší možnou dobu. Děti vzaté do vazby by měly být drženy odděleně od dospělých osob, ledaže by to nebylo v nejlepším zájmu dítěte.

Směrnice obsahuje také další záruky, jako je právo:

- aby tyto děti byly neprodleně informovány o svých právech a o obecných aspektech průběhu řízení,
- aby byly informace poskytnuty rodičům nebo jiné vhodné dospělé osobě,
- na doprovod této osoby během soudního jednání a v dalších stádiích řízení,
- na individuální posouzení kvalifikovaným pracovníkem,
- na lékařské vyšetření dítěte zbavené osobní svobody;
- na ochranu soukromí během trestního řízení,
- na osobní přítomnost při soudním jednání,
- na účinnou právní ochranu.

Soudci, státní zástupci a jiní odborníci zabývající se trestními řízeními, v nichž figurují děti, by měli mít zvláštní znalosti nebo přístup ke zvláštnímu odbornému vzdělávání.

5.4. KDY VSTOUPILA SMĚRNICE V PLATNOST?

Směrnice platí od 10. června 2016. Členské státy EU měly povinnost ji začlenit do svého vnitrostátního práva do 11. června 2019.

5.5. DALŠÍ ZDROJE

- ▷ Směrnice v úplném znění ve všech oficiálních jazycích členských států EU je k dispozici [zde](#).
- ▷ K dispozici je také příručka týkající se směrnice, kterou sestavila organizace Fair Trials – klikněte prosím [sem](#).
- ▷ Dokument organizace Fair Trials obsahující relevantní judikaturu Soudního dvora EU k různým článkům této směrnice je k dispozici [zde](#).

6. Právní pomoc (Směrnice 2016/1919/EU o právu osob podezřelých nebo obviněných v trestním řízení na právní pomoc³)

6.1. CO JE CÍLEM TÉTO SMĚRNICE?

Směrnice (EU) [2016/1919](#) stanoví společná minimální pravidla týkající se práva na právní pomoc pro podezřelé, obviněné osoby a pro osoby vyžádané pro zajištění účinnosti Směrnice (EU) 2013/48. Směrnice požaduje, aby členské státy EU zajistily, aby podezřelé a obviněné osoby, které postrádají dostatečné finanční prostředky na pomoc obhájce, měly právo na poskytnutí právní pomoci, jestliže to vyžadují zájmy spravedlnosti. Členské státy EU mohou posoudit majetkové poměry (a zhodnotit tak, zda daná osoba postrádá dostatečné finanční prostředky na úhradu právní pomoci), a rovněž posoudit odůvodněnost (a zhodnotit tak, zda by poskytnutí právní pomoci bylo v zájmu spravedlnosti) nebo posoudit obojí za účelem rozhodnutí, zda má být právní pomoc poskytnuta.

6.2. VZTAHUJE SE NA VŠECHNY ČLENSKÉ STÁTY EU?

Ano, s výjimkou Spojeného království, Irska a Dánska.

6.3. KLÍČOVÉ BODY

Pro účely této směrnice se „právní pomocí“ rozumí financování nákladů na obhájce členským státem, jež umožňuje výkon práva na přístup k obhájci. Směrnice stanoví společná minimální pravidla týkající se práva na právní pomoc:

- ▷ osobám podezřelým a obviněným z trestných činů v trestním řízení, a
- ▷ osobám, jež jsou vyžádanou osobou v řízení o evropském zatýkacím rozkazu (EZR).

Směrnice se vztahuje na podezřelé a obviněné osoby v trestním řízení, které mají právo na přístup k obhájci a které:

- ▷ jsou zbaveny osobní svobody,
- ▷ musejí být zastoupeny obhájcem v souladu s unijním nebo vnitrostátním právem, nebo
- ▷ jsou povinny nebo je jim dovoleno účastnit se vyšetřovacích úkonů či úkonů prováděných za účelem shromáždění důkazních prostředků.

Směrnice se rovněž vztahuje na osoby vyžádané na základě EZR, které mají právo na přístup k obhájci v souvislosti s jejich zatčením ve vykonávajícím státě.

Je třeba poznamenat, že směrnice se vztahuje rovněž na osoby, které nebyly původně podezřelými nebo obviněnými osobami, ale staly se jimi v průběhu výslechu.

Směrnice se v některých situacích vztahuje na méně závažné delikty (viz čl. 2 odst. 4). Směrnice se v každém případě vztahuje na rozhodnutí o vzetí do vazby a po dobu jejího trvání také na všechna stadia řízení až do vydání rozhodnutí. Členské státy mají povinnost zajistit, aby podezřelé a obviněné osoby, které postrádají dostatečné finanční prostředky na pomoc obhájce, měly právo na poskytnutí právní pomoci, jestliže to vyžadují zájmy spravedlnosti, a členské státy mohou v tomto ohledu posoudit majetkové poměry, odůvodněnost žádosti či obojí. Směrnice stanoví, že právní pomoc musí být poskytnuta bez zbytečného odkladu a nejpozději před

³ Směrnice je dostupná ve všech oficiálních jazycích členských států EU na následujícím odkaze: <https://bit.ly/2Ni49h1>

zahájením výsledku příslušným orgánem nebo před provedením vyšetřovacích úkonů či úkonů spojených se shromažďováním důkazních prostředků.

Pokud jde o právní pomoc v případech na základě EZR, článek 5 směrnice stanoví, že vykonávající členský stát musí zajistit, aby vyžádané osoby měly v souvislosti se zatčením na základě EZR právo na právní pomoc, a to až do okamžiku jejich vydání nebo až do doby, kdy nabude právní moci rozhodnutí o nevydání. Vystavující členský stát musí zajistit, aby vyžádané osoby, které uplatní své právo na to, aby jim byl ve vystavujícím členském státě jmenován obhájce, jenž poskytne pomoc obhájci ve vykonávajícím členském státě, měly ve vystavujícím členském státě právo na právní pomoc pro účely tohoto řízení ve vykonávajícím členském státě v rozsahu nezbytném k zajištění účinného přístupu ke spravedlnosti. Právo na právní pomoc v řízeních o evropském zatýkacím rozkazu může být posouzeno z hlediska majetkových poměrů obdobně jako v klasickém trestním řízení.

Směrnice rovněž stanoví, že rozhodnutí, zda bude poskytnuta právní pomoc a ustanoven obhájce učiní příslušný orgán bez zbytečného odkladu. Členské státy musí také přijmout nezbytná opatření s cílem zajistit, aby příslušný orgán rozhodoval svědomitě a aby byla respektována práva obhajoby. Členské státy musí dále přijmout nezbytná opatření k zajištění toho, aby podezřelé, obviněné a vyžádané osoby byly písemně vyzooměny, pokud je jejich žádost o poskytnutí právní pomoci v plném rozsahu či částečně zamítnuta.

Členské státy rovněž zajistí, aby bylo osobám podílejícím se na rozhodování o poskytnutí právní pomoci v rámci trestního řízení a řízení o evropském zatýkacím rozkazu poskytnuto odpovídající odborné vzdělávání.

Směrnice stanoví, že s náležitým ohledem na nezávislost advokátů a na úlohu subjektů odpovědných za odborné vzdělávání advokátů přijmou členské státy vhodná opatření na podporu poskytování zvláštního odborného vzdělávání obhájcům, kteří poskytují právní pomoc.

Členské státy přijmou nezbytná opatření, aby podezřelé, obviněné nebo vyžádané osoby měly právo na změnu ustanoveného obhájce poskytujícího právní pomoc, pokud o to požádají a zvláštní okolnosti změnu odůvodňují.

V závěru směrnice jsou obsažena ustanovení o právní ochraně a zacházení se zranitelnými osobami.

6.4. KDY VSTOUPILA SMĚRNICE V PLATNOST?

Členské státy EU měly směrnici provést do 25. května 2019.

6.5. DALŠÍ ZDROJE:

- ▷ Úplné znění ve všech oficiálních jazycích členských států EU je k dispozici [zde](#).
- ▷ Příručka ke směrnici, jež byla vypracována organizací Fair Trials je k dispozici [zde](#).

II. Evropský zatýkací rozkaz: informace o evropském zatýkacím rozkazu a související judikatuře Soudního dvora Evropské unie

Evropský zatýkací rozkaz (EZR) umožňuje rychlejší a jednodušší postupy předávání a odstraňuje politické vměšování do extradičního řízení. Členské státy EU již nemohou odmítnout předávat své občany do jiného členského státu EU, pokud daný občan v jiném členském státě EU spáchal závažný trestný čin nebo je podezřelý ze spáchání takového trestného činu (existují určité výjimky, které jsou uvedeny v článku 3 a 4 směrnice, „*Důvody, pro které je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu*“).

EZR může vydat vnitrostátní justiční orgán, jestliže je vyžádaná osoba obviněna z trestného činu, za který může být uložen trest odnětí svobody v délce nejméně 1 roku nebo jestliže byla hledaná osoba odsouzena k trestu odnětí svobody v délce alespoň 4 měsíců.

Justiční orgány vystavující evropský zatýkací rozkaz v členském státě EU by měly provést „kontrolu přiměřenosti“. Součástí posouzení je zhodnocení závažnosti trestného činu, délka trestu a náklady a přínosy provedení EZR. Je důležité, aby EZR nebyl zneužíván pro triviální trestné činy.

Na osoby vyžádané na základě EZR se vztahují následující směrnice:

- ▷ o právu na tlumočení a překlad v trestním řízení,
- ▷ o právu podezřelých na informace o jejich právech,
- ▷ o právu na přístup k obhájci a právu osob ve vazbě na komunikaci s rodinnými příslušníky a zaměstnavateli,
- ▷ o právu na právní pomoc.

Text EZR ve všech oficiálních jazycích členských států EU lze najít [zde](#).

• Další zdroje

Manuál a příručka

- ▷ [Evropská komora trestních advokátů](#) zveřejnila manuál „Jak vést obhajobu v řízení o EZR“, který lze najít zde: <http://handbook.ecba-eaw.org/contents/>
- ▷ Evropská komise zveřejnila příručku ve všech jazycích EU o vystavení a výkonu evropského zatýkacího rozkazu, která usnadňuje a zjednodušuje každodenní činnost příslušných justičních orgánů. Příručka poskytuje podrobný návod týkající se procesních kroků při vystavení a výkonu EZR. Příručka dále poskytuje úplný popis hlavní judikatury Soudního dvora Evropské unie, v němž jsou vyložena konkrétní ustanovení rámcového rozhodnutí o EZR. Příručka byla zveřejněna v říjnu 2018 a je k dispozici zde: https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90--maximize-en.do

Judikatura

- ▷ Soudní dvůr EU o EZR: Tento užitečný [odkaz](#) poskytuje informace o 33 rozhodnutích Soudního dvora Evropské unie týkajících se přímo evropského zatýkacího rozkazu. V příslušných případech odkazuje také na Listinu základních práv Evropské unie („Listina“), Evropskou úmluvu o lidských právech (EÚLP) a Evropský soud pro lidská práva (ESLP).

III. Opatření v přípravném řízení a ve fázi po ukončení trestních řízení v EU

1. Rozhodnutí o předávání vězňů do jejich domovského státu

[Rámcové rozhodnutí o rozsudcích ukládajících trest odnětí svobody](#) z roku 2008 umožňuje předávání vězňů zpět do domovského státu odsouzené osoby. Důvodem je skutečnost, že pravděpodobnost úspěšné rehabilitace vězňů je v jejich domovském státě vyšší. Rámcové rozhodnutí usnadňuje komunikaci mezi státy a umožňuje předávání ve stanovených lhůtách. Rámcové rozhodnutí je k dispozici ve všech jazycích členských států EU [zde](#).

Členské státy EU měly toto rozhodnutí začlenit do svého vnitrostátního práva **do 5. prosince 2011**.

V EU rozhodnutí nahrazuje [Evropskou úmluvu o předávání odsouzených osob \(1983\)](#) a [dodatkový protokol k ní \(1997\)](#), s tím, že oba dokumenty nadále platí ve státech, které nejsou členy EU.

2. Rozhodnutí o podmíněčném propuštění do země původu pachatelů

Probace a alternativní tresty: [Rámcové rozhodnutí o rozhodnutích o probačních opatřeních a alternativních trestech](#) z roku 2008 umožňuje předání osob zpět do státu, kde obvykle žijí, jestliže byly odsouzeny a podmíněčně propuštěny, nebo aby jim byl uložen alternativní trest ve státě EU, kde obvykle nežijí. Rámcové rozhodnutí je k dispozici ve všech oficiálních jazycích členských států EU [zde](#).

Tento stát nad nimi poté po dobu výkonu trestu vykonává dohled, neboť návrat do běžného života probíhá snadněji v zemi původu.

Členské státy EU měly toto rozhodnutí začlenit do svého vnitrostátního práva do 6. prosince 2011.

Rozhodnutí nahrazuje příslušné části [Úmluvy Rady Evropy z roku 1964](#) o podmíněně odsouzených nebo podmíněně propuštěných osobách, Úmluva však je však nadále použitelná na státy, které nejsou členy EU.

3. Rozhodnutí o alternativách k zajišťovací vazbě

Evropský příkaz k výkonu dohledu: [Rámcové rozhodnutí](#) z roku 2009 uplatňuje zásadu vzájemného uznávání rozhodnutí o opatřeních dohledu jakožto alternativy zajišťovací vazby. Rámcové rozhodnutí je k dispozici ve všech oficiálních jazycích členských států EU [zde](#).

U podezřelých osob předběžně propuštěných z vazby před konáním řízení před soudem umožňuje toto rozhodnutí, aby byla odpovědnost za nevezební dohled přenesena na stát, v němž obvykle žijí.

Občané EU se tak mohou vrátit do vlasti a vyčkat zde na soudní řízení v jiném členském státě EU. Jejich domovský stát nad nimi bude vykonávat dohled za použití nevezebních opatření (např. jim uloží zdržovat se na konkrétně stanoveném místě nebo povinnost hlásit se denně na policejní stanici). Tento postup umožňuje vyhnout se zdlouhavé vyšetřovací vazbě v zahraničí.

Členské státy měly toto rozhodnutí začlenit do svého vnitrostátního práva do 11. prosince 2012. Užitečný výklad klíčových ustanovení této legislativy a určitých právních otázek, které by mohly vyvstat s ohledem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva a Soudního dvora Evropské unie, lze najít [zde](#).

IV. Odnětí svobody – databáze o podmínkách ve věznicích

Databáze týkající se podmínek ve věznicích 2015-2019, jež byla vypracována Agenturou Evropské unie pro základní práva (FRA), nabízí přehled vězeňských podmínek napříč všemi 28 členskými státy EU. Databáze neposkytuje hodnocení členských států, nýbrž informuje o klíčových aspektech vězeňských podmínek, např.: velikost cel, hygienických podmínkách, přístupu ke zdravotní péči a ochraně proti násilí. Databáze vychází z národních, evropských a mezinárodních standardů, judikatury a kontrolních zpráv. Může být užitečná zejména pro advokáty, jež se zabývají přeshraničními případy.

Databáze je k dispozici [zde](#).

V. Záležitosti týkající se důkazů

1. Současná situace

Pravidla shromažďování důkazů v trestních věcech v Evropské unii jsou založena na dohodách o „vzájemné pomoci“. Jedná se zejména o tyto dokumenty:

- ▷ [Evropská úmluva o vzájemné právní pomoci ve věcech trestních](#) Rady Evropy ze dne 20. dubna 1959 a její dodatkové protokoly a dále bilaterální úmluvy uzavřené na základě jejího článku 26
- ▷ [Úmluva k provedení Schengenské dohody](#) a dodatkové protokoly k ní
- ▷ [Úmluva o vzájemné pomoci ve věcech trestních mezi členskými státy Evropské unie z roku 2000](#) a její protokol.

Od roku 2017

Od 22. května 2017 se získávání důkazů v EU řídí směrnicí o evropském vyšetřovacím příkazu. Tato směrnice je založena na vzájemném uznávání a nahrazuje odpovídající opatření ve výše uvedených úmluvách. Je účinná mezi členskými státy EU vázanými směrnicí (po přijetí směrnice bylo nařízením 2016/95 ze dne 20. ledna 2016 zrušeno [Rámcové rozhodnutí o evropském důkazním příkazu](#) z roku 2008 (které mělo užší oblast působnosti).

2. Úmluva o vzájemné pomoci ve věcech trestních z roku 2000

Úmluva je běžně užívaným nástrojem pro obstarávání důkazů. Týká se poskytování vzájemné pomoci v oblastech, jako je:

- ▷ získávání výpovědí podezřelých a svědků;
- ▷ využívání videokonferencí;
- ▷ využívání domovních prohlídek a zabavování věcí pro obstarávání důkazů;
- ▷ využívání telekomunikačních prostředků.

Její protokol obsahuje pravidla pro získávání informací o bankovních účtech a bankovních transakcích.

3. Žádosti o vzájemnou pomoc

Žádající orgán může kontaktovat vykonávající orgán přímo. Nemá-li vykonávající orgán důvod žádosti nevyhovět, měl by ji vyřídit co nejdříve, a pokud je to možné, ve lhůtě stanovené žádajícím orgánem. Aby byla zajištěna přípustnost získaných důkazů, musí orgány vykonávajícího státu splnit veškeré postupy stanovené orgány žádajícího státu, nejsou-li v rozporu se základními zásadami práva vykonávajícího státu.

4. Směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu

Evropský vyšetřovací příkaz je soudní rozhodnutí vydané či potvrzené justičním orgánem jednoho členského státu EU za účelem provedení vyšetřovacích úkonů v jiném členském státě s cílem získat důkazy v trestních věcech. Směrnice o evropském vyšetřovacím příkazu byla přijata dne 3. dubna 2014. Dánsko a Irsko nejsou směrnici vázány.

Smyslem směrnice bylo zavést zásadu vzájemného uznávání při zachování flexibility ve vzájemné právní pomoci a ochraně základních práv.

Směrnice upravuje všechny vyšetřovací úkony (kromě vytvoření společné vyšetřovací skupiny). Evropský vyšetřovací příkaz může být vydán v trestním, správním nebo občanskoprávním řízení, pokud by rozhodnutí mohlo vést k zahájení trestního řízení.

Vydávající orgány mohou evropský vyšetřovací příkaz vydat pouze tehdy, jestliže je vyšetřovací úkon:

- nezbytný,
- přiměřený, a
- přípustný v obdobných vnitrostátních případech.

Podle nové směrnice musí být vyšetřovací úkony prováděny vykonávajícím členským státem EU se stejnou rychlostí a prioritou jako v obdobných vnitrostátních případech.

Vyšetřovací úkony musí také být prováděny „co nejdříve“. Směrnice stanoví lhůty (maximálně 30 dnů pro vydání rozhodnutí o uznání a výkonu žádosti a 90 dnů pro její účinné vykonání).

Členské státy EU mohou žádost z určitých důvodů odmítnout. Na všechny úkony se vztahují následující obecné důvody:

- ▷ imunita nebo výsada nebo pravidla omezující trestněprávní odpovědnost týkající se svobody tisku;
- ▷ poškození základních zájmů v oblasti národní bezpečnosti;
- ▷ řízení není trestního charakteru;
- ▷ zásada *ne bis in idem*;
- ▷ extraterritorialita ve spojení s oboustrannou trestností;
- ▷ neslučitelnost s povinnostmi vyplývajícími ze základních práv.

U některých úkonů existují i další důvody pro odmítnutí:

- ▷ neexistence oboustranné trestnosti (kromě seznamu závažných trestných činů);
- ▷ nemožnost úkon vykonat (vyšetřovací úkon neexistuje nebo není v obdobných vnitrostátních případech k dispozici a neexistuje k němu alternativa).

Další materiály:

- ▷ Směrnice za určitých okolností nebrání použití jiných mezinárodních úmluv o vzájemné právní pomoci mezi justičními orgány. Obhájci proto musí jednoznačně znát situace, ve kterých je povinné uplatnit evropský vyšetřovací příkaz, situace, kdy by bylo jeho použití pouze vhodné, a situace, kdy by jeho prostřednictvím nebylo možné shromáždit důkazy v zahraničí.
- ▷ V této souvislosti byl publikován velmi užitečný [článek](#), který analyzuje směrnici a stanoví řadu pravidel, která vnášejí světlo do rozsahu a možností použití tohoto nového nástroje. Na jejich základě mohou advokáti rozpoznat, zda je v daném případě evropský vyšetřovací příkaz možný či nikoli. Poskytují také návod, pokud jde o to, která ustanovení byla nahrazena směrnici o evropském vyšetřovacím příkazu a za jakých okolností přetrvává použitelnost některých úmluv pro účely přeshraničního obstarávání důkazů.

VI. Judikatura Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) v oblasti práv obhajoby a odkazy na „Přehledy“ judikatury Evropského soudu pro lidská práva ohledně řady otázek

1. Příručka týkající se článku 6 Evropské úmluvy o lidských právech – „Práva na spravedlivý proces“

K dispozici je vynikající [Příručka](#) (ve znění z dubna 2019) týkající se článku 6 Evropské úmluvy o lidských právech – „Práva na spravedlivý proces“ (trestní část). Příručka o 111 stranách představuje advokátům základní rozsudky a rozhodnutí vydaná soudem ve Štrasburku a analyzuje a shrnuje judikaturu spojenou s trestní částí článku 6 Evropské úmluvy o lidských právech do 30. dubna 2019. Čtenáři zde naleznou hlavní zásady v této oblasti a příslušnou judikaturu. Citovaná judikatura byla vybrána z klíčových, hlavních a/nebo nedávných rozsudků a rozhodnutí.

2. Přehledy judikatury ESLP

ESLP vydal vynikající materiál ve formě Přehledů o mnoha záležitostech, které jsou určeny obhájcům. Následující je příklad [Přehledu](#) týkajícího se „zadržení policejními orgány a pomoci obhájce“ (tento dokument obsahuje několik zajímavých příkladů judikatury z oblasti zadržení policejními orgány a přístupu k obhájci)

Příklad – Přehled týkající se zadržení policejními orgány a pomoci obhájce

Existuje velké množství dalších Přehledů. Tyto dokumenty představují vynikající zdroj informací. Viz následující témata, pod nimiž je uveden odkaz s vysvětlením příslušné judikatury.

Zdravotnictví

[Vazba a duševní zdraví](#)

[Práva vězňů v oblasti zdraví](#)

Právo na svobodné volby

[Volební právo vězňů](#)

Trestněprávní oblast

[Domácí násilí](#)

[Zadržení policejními orgány a pomoc obhájce](#) (uvedeno již výše)

[Ochrana nezletilých](#)

[Právo nebýt souzen nebo trestán dvakrát](#)

[Utajená vazební a vězeňská zařízení](#)

[Terorismus](#)

[Obchodování s lidmi](#)

[Násilí na ženách](#)

Vazba

[Nezletilí migranti s doprovodem umístění ve vazbě](#)

[Vazba a duševní zdraví](#)

[Podmínky vazby a léčení vězňů](#)

[Vydávání a trest doživotního odnětí svobody](#)

[Hladovky ve vazbě](#)

[Trest doživotního odnětí svobody](#)

[Migranti ve vazbě](#)

[Volební právo vězňů](#)

[Práva vězňů v oblasti zdraví](#)

[Utajená vazební a vězeňská zařízení](#)

[Nezletilí migranti bez doprovodu umístění ve vazbě](#)

Vyhoštění / vydání

[Nezletilí migranti s doprovodem umístění ve vazbě](#)

[Hromadná vyhoštění cizinců](#)

[Případy, na něž se vztahuje dublinské nařízení](#)

[Přechodná opatření](#)

[Nezletilí migranti bez doprovodu umístění ve vazbě](#)

Děti a rodiče

[Nezletilí migranti s doprovodem umístění ve vazbě](#)

[Práva dětí](#)

[Mezinárodní únosy dětí](#)

[Rodičovská práva](#)

[Ochrana nezletilých](#)

[Nezletilí migranti bez doprovodu umístění ve vazbě](#)

3. Advokátní povinnost mlčenlivosti

Tento [odkaz](#) obsahuje shrnutí judikatury ESLP týkající se advokátní povinnosti mlčenlivosti (z ledna 2019)

Dotčená judikatura se týká následujících témat v oblasti advokátní [povinnosti mlčenlivosti](#):

- ▷ Sdělování obsahu bankovních výpisů v trestním řízení;
- ▷ Zásahy do komunikace, odposlech telefonních hovorů a tajné sledování;
- ▷ Povinnost hlásit podezření;
- ▷ Omezení spojená se sdělováním utajovaných informací obhájci a právo na spravedlivý proces;
- ▷ Domovní prohlídky a zabavování věcí prováděné v advokátních kancelářích nebo domovech advokátů.

VII. Přehledy CCBE zaměřené konkrétně na práva obžalovaných v trestním řízení a trestní řízení jako takové ve všech členských státech EU

CCBE sestavila Přehledy zaměřené konkrétně na práva obžalovaných v trestním řízení a trestní řízení samotné. Tyto materiály se vztahují na všechny členské státy EU a jsou k dispozici ve všech oficiálních jazycích členských států EU. Je-li váš klient podezřelý nebo byl obviněn z trestného činu, provedou vás trestním řízením a jeho jednotlivými kroky. Všechny Přehledy mají stejnou strukturu a podávají výklad vašich práv a povinností v jednotlivých stádiích řízení. Zahrnují informace o vnitrostátním systému trestního řízení ve všech členských státech EU vyhotovené obhájci z dané země, které obsahují podrobnosti o právech při vyšetřování trestného činu – zahájení trestního stíhání (včetně výslechu), zatčení (včetně případů na základě evropského zatýkacího rozkazu), jednání o uvalení vazby a vzetí do vazby, omezující opatření, rozhodnutí o tom, zda bude podána obžaloba) a informace o přípravě na trestní řízení ze strany obhajoby a praktické informace o právech během řízení a právech po jeho skončení. Podávají také informace o způsobu řešení méně závažných deliktů jako jsou dopravní přestupky.

Přehledy ve všech oficiálních jazycích členských států EU jsou k dispozici [zde](#). Ukázka Přehledu je obsažena v příloze.

VIII. Listina základních práv EU

1. Obecné informace

Články 47-50 [Listiny základních práv Evropské unie](#) (k dispozici ve všech jazycích EU) zahrnují následující práva:

- ▷ [právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces](#)
- ▷ [presumpce nevinny a právo na obhajobu](#)
- ▷ [zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů](#)
- ▷ právo nebýt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin

SODNICTVÍ

Článek 47

Právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces

Každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem. Každý má právo, aby jeho věc byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, předem zřízeným zákonem. Každému musí být umožněno poradit se, být obhajován a být zastupován. Bezplatná právní pomoc je poskytnuta všem, kdo nemají dostatečné prostředky, pokud je to nezbytné k zajištění účinného přístupu ke spravedlnosti.

Vysvětlivka

První odstavec vychází z článku 13 EÚLP:

„Každý, jehož práva a svobody přiznané touto Úmluvou byly porušeny, musí mít účinné právní prostředky nápravy před národním orgánem, i když se porušení dopustily osoby při plnění úředních povinností.“

Avšak v právu Unie je ochrana širší, neboť je zaručeno právo na účinnou soudní ochranu. Soudní dvůr zakotvil toto právo ve svém rozsudku ze dne 15. května 1986 jako obecnou zásadu práva Unie (věc 222/84 Johnston, Sb. rozh. 1986, s. 1651; viz rovněž rozsudek ze dne 15. října 1987 ve věci 222/86 Heylens, Sb. rozh. 1987, s. 4097 a rozsudek ze dne 3. prosince 1992 ve věci C-97/91 Borelli, Sb. rozh. 1992, s. I-6313). Podle názoru Soudního dvora se uvedená obecná zásada práva Unie vztahuje rovněž na členské státy, když uplatňují právo Unie. Zahrnutím této judikatury do Listiny není sledována změna systému soudního přezkumu stanoveného smlouvami, a zejména pravidel přípustnosti přímých žalob k Soudnímu dvoru Evropské unie. Evropská úmluva posoudila systém soudního přezkumu v Unii, včetně pravidel přípustnosti, a potvrdila je s úpravami v některých oblastech, jak odrážejí články 251 až 281 Smlouvy o fungování Evropské unie, a zejména čl. 263 čtvrtý pododstavec. Článek 47 se vztahuje na orgány Unie a členské státy, provádějí-li právo Unie, a to pro všechna práva zaručená právem Unie.

Druhý pododstavec odpovídá čl. 6 odst. 1 EÚLP, který zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Rozsudek musí být vyhlášen veřejně, avšak tisk a veřejnost mohou být vyloučeny buď po dobu celého nebo části procesu v zájmu mravnosti, veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti v demokratické společnosti, nebo když to

vyžadují zájmy nezletilých nebo ochrana soukromého života účastníků anebo, v rozsahu považovaném soudem za zcela nezbytný, pokud by, vzhledem ke zvláštním okolnostem, veřejnost řízení mohla být na újmu zájmům spravedlnosti.“

V právu Unie není právo na soudní projednání omezeno na spory týkající se občanských práv nebo závazků. Je to jeden z důsledků skutečnosti, že Unie je společenstvím založeným na principech právního státu, jak prohlásil Soudní dvůr ve věci 294/83, „Les Verts“ v. Evropský parlament (rozsudek ze dne 23. dubna 1986, Sb. rozh. 1986, s. 1339). Avšak v ostatních hlediscích než je působnost se záruky přiznané EÚLP uplatňují v Unii obdobným způsobem.

Pokud jde o třetí pododstavec, je třeba poznamenat, že v souladu s judikaturou Evropského soudu pro lidská práva by měla být poskytnuta právní pomoc v případech, kdy by její neexistence znemožnila zajistit účinnou právní ochranu (rozsudek ESLP ze dne 9. 10. 1979, Airey, řada A, svazek 32, s. 11). U věcí projednávaných před Soudním dvorem Evropské unie rovněž existuje systém právní pomoci.

Článek 48

Presumpce nevinny a právo na obhajobu

1. Každý obviněný se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.
2. Každému obviněnému je zaručeno respektování práv na obhajobu.

Vysvětlivka

Článek 48 má totožné znění jako čl. 6 odst. 2 a 3 EÚLP, které znějí:

„2. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, se považuje za nevinného, dokud jeho vina nebyla prokázána zákonným způsobem.

3. Každý, kdo je obviněn z trestného činu, má tato minimální práva:

- a) být neprodleně a v jazyce, jemuž rozumí, podrobně seznámen s povahou a důvodem obvinění proti němu,*
- b) mít přiměřený čas a možnosti k přípravě své obhajoby,*
- c) obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce podle vlastního výběru*
- d) nebo, pokud nemá prostředky na zaplacení obhájce, aby mu byl poskytnut bezplatně, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují,*
- e) vyslyšet nebo dát vyslyšet svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslech svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek, jako svědků proti sobě,*
- f) mít bezplatnou pomoc tlumočnicka, jestliže nerozumí jazyku používanému před soudem nebo tímto jazykem nemluví.“*

V souladu s čl. 52 odst. 3 Listiny má toto právo stejný smysl a rozsah jako právo zaručené EÚLP.

Článek 49

Zásady zákonnosti a přiměřenosti trestných činů a trestů

1. Nikdo nesmí být odsouzen za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, nebylo podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva trestným činem. Rovněž nesmí být uložen trest přísnější, než jaký bylo možno uložit v době spáchání trestného činu. Pokud poté, což již byl trestný čin spáchán, stanoví zákon mírnější trest, uloží se tento mírnější trest.
2. Tento článek nebrání souzení a potrestání osoby za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, bylo trestné podle obecných právních zásad uznávaných mezinárodním společenstvím.
3. Výše trestu nesmí být nepřiměřená trestnému činu.

Vysvětlivka:

Tento článek přebírá tradiční pravidlo o zákazu retroaktivity zákonů a trestů. Bylo doplněno pravidlo retroaktivity mírnějšího trestu, které platí v řadě členských států a které je obsaženo v článku 15 Mezinárodního paktu o občanských a politických právech.

Článek 7 EÚLP zní takto:

„1. Nikdo nesmí být odsouzen za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, nebylo podle vnitrostátního nebo mezinárodního práva trestným činem. Rovněž nesmí být uložen trest přísnější, než jaký bylo možno uložit v době spáchání trestného činu.

2. Tento článek nebrání souzení a potrestání osoby za jednání nebo opomenutí, které v době, kdy bylo spácháno, bylo trestné podle obecných právních zásad uznávaných civilizovanými národy.“

V odstavci 2 bylo pouze zrušeno slovo „civilizovanými“; nemění to však smysl tohoto odstavce, který se týká zejména zločinů proti lidskosti. V souladu s čl. 52 odst. 3 Listiny má zde zaručené právo stejný smysl a rozsah jako právo zaručené EÚLP.

Odstavec 3 přebírá obecnou zásadu přiměřenosti mezi trestnými činy a tresty, která je zakotvena ve společných ústavních tradicích členských států a v judikatuře Soudního dvora.

Článek 50

Právo nebyt dvakrát trestně stíhán nebo trestán za stejný trestný čin

Nikdo nesmí být stíhán nebo potrestán v trestním řízení za čin, za který již byl v Unii osvobozen nebo odsouzen konečným trestním rozsudkem podle zákona.

Článek 4 protokolu č. 7 k EÚLP zní:

„1. Nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.

2. Ustanovení předchozího odstavce nejsou na překážku obnově řízení podle zákona a trestního řádu příslušného státu, jestliže nové nebo nově odhalené skutečnosti nebo podstatná vada v předešlém řízení mohly ovlivnit rozhodnutí ve věci.

3. Od tohoto článku nelze odstoupit podle článku 15 Úmluvy.“

Vysvětlivka

V právu Unie platí zásada „ne bis in idem“ (z rozsáhlé judikatury viz rozsudek ze dne 5. května 1996 ve věcech 18/65 a 35/65, Gutmann v. Komise, Sb. rozh. 1966, s. 103, rozhodnutí Soudu prvního stupně ze dne 20. dubna 1999 ve spojených věcech T-305/94 a další, Limburgse Vinyl Maatschappij NV v. Komise, Sb. rozh. 1999, s. II-931). Pravidlo zakazující kumulaci se týká kumulace dvou sankcí stejného druhu, v tomto případě trestů.

V souladu s článkem 50 platí pravidlo „ne bis in idem“ nejen v rámci jurisdikce jednoho členského státu, ale též mezi jurisdikcemi více členských států. To odpovídá unijnímu *acquis*; viz články 54 až 58 Schengenské úmluvy, článek 7 Úmluvy o ochraně finančních zájmů Evropských společenství a článek 10 Úmluvy o boji proti korupci. Na velmi omezené výjimky v uvedených úmluvách, které umožňují členským státům odchylku od pravidla „ne bis in idem“, se vztahuje horizontální ustanovení v čl. 52 odst. 1 Listiny o omezeních. Pokud jde o situace uvedené v článku 4 protokolu č. 7, totiž použití zásady v rámci jednoho členského státu, mají zaručená práva stejný smysl a stejný rozsah jako odpovídající právo v EÚLP.

2. Doplnující informace

- ▷ Všechny uvedené články spolu s judikaturou Soudního dvora EU a Evropského soudu pro lidská práva s přímým odkazem na Listinu základních práv EU, stejně jako výběr národní judikatury s odkazy na Listinu základních práv EU ze všech členských států jsou k dispozici [zde](#).

IX. Úřad evropského veřejného žalobce

Úřad evropského veřejného žalobce bude nezávislým a decentralizovaným úřadem žalobce Evropské unie s pravomocí vyšetřovat, stíhat a předvádět před soud pachatele trestných činů proti rozpočtu EU, jako je podvod, korupce nebo závažný přeshraniční podvod v oblasti DPH. [Nařízení zřizující Úřad evropského veřejného žalobce](#) bylo v rámci posílené spolupráce přijato dne 12. října 2017 a vstoupilo v platnost dne 20. listopadu 2017. V tomto okamžiku se zapojilo 22 členských států EU.

V současnosti mohou vyšetřovat a stíhat podvody proti rozpočtu EU pouze národní orgány činné v trestním řízení. Jejich pravomoci však končí na hranicích národních států. Stávající orgány EU jako Eurojust, Europol a Evropský úřad pro boj proti podvodům (OLAF) nedisponují pravomocemi nutnými k vedení trestního vyšetřování a stíhání.

Úřad evropského veřejného žalobce je v současnosti zřizován a v provozu má být koncem roku 2020. Úřad evropského veřejného žalobce bude sídlit v Lucemburku.

Úřad bude fungovat jako jediná kancelář pro všechny zúčastněné členské státy a bude spojovat snahy v oblasti prosazování práva na evropské i vnitrostátní úrovni, a to sjednoceným a účinným způsobem. Úřad evropského veřejného žalobce bude vybudován na dvou úrovních: centrální a vnitrostátní. Centrální úroveň bude tvořit evropský nejvyšší žalobce, jeho dva zástupci, 22 evropských žalobců (jeden na každý zúčastněný členský stát EU), z nichž dva budou mít funkci zástupce evropského nejvyššího žalobce a správního ředitele. Decentralizovanou úroveň budou tvořit evropské pověřené žalobci, kteří budou působit ve zúčastněných členských státech EU. Centrální úroveň bude dozorovat vyšetřování a stíhání na národní úrovni. Vyšetřování a stíhání v příslušném členském státě EU budou zpravidla vykonávat evropské pověřené žalobci.

Práva podezřelých a obviněných osob budou garantována komplexními procesními zárukami na základě stávajícího práva EU a národního práva členských států. Úřad evropského veřejného žalobce bude dbát na to, aby jeho činnost respektovala práva garantovaná Listinou základních práv EU včetně práva na spravedlivý proces a práva na obhajobu. Procesní úkony Úřadu evropského veřejného žalobce budou podléhat soudnímu přezkumu vnitrostátních soudů. Soudní dvůr Evropské unie má v podobě rozhodnutí o předběžných otázkách zbytkové pravomoci spočívající v zajištění důsledné aplikace unijního práva.

1. Materiály týkající se Úřadu evropského veřejného žalobce

Veškeré materiály týkající se Úřadu evropského veřejného žalobce (struktura a charakteristiky) lze nalézt [zde](#).

Relevantní mohou být i následující odkazy:

- ▷ [Brožury Úřadu evropského veřejného žalobce \(ve více jazycích\)](#)
- ▷ [Přehledy Úřadu evropského veřejného žalobce \(ve více jazycích\)](#)
- ▷ [Infografika Úřadu evropského veřejného žalobce](#)
- ▷ [Nařízení Rady \(EU\) 2017/1939 ze dne 12. října 2017, kterým se provádí posílená spolupráce za účelem zřízení Úřadu evropského veřejného žalobce](#)
- ▷ [Směrnice Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2017/1371 ze dne 5. července 2017 o boji vedeném trestněprávní cestou proti podvodům poškozujícím nebo ohrožujícím finanční zájmy Unie](#)
- ▷ [Tisková zpráva Evropské komise vítající rozhodnutí 20 členských států zřídit Úřad evropského veřejného žalobce ze dne 8. června 2017](#)
- ▷ [Přehled Evropské komise týkající se často kladených dotazů o Úřadu evropského veřejného žalobce ze dne 8. června 2017](#)
- ▷ [Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 12. září 2018: iniciativa rozšířit pravomoci Úřadu evropského veřejného žalobce na přeshraniční teroristické trestné činy](#)
- ▷ [Příloha Sdělení Evropské komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 12. září 2018](#)
- ▷ [Přehled Evropské komise týkající se stavu Unie za rok 2018 - posílený Úřad evropského veřejného žalobce pro boj s teroristickými trestnými činy](#)

2. Další materiál zvláštního významu pro trestní obhájce

- ▷ Akademie evropského práva (ERA) uspořádala semináře o evropském veřejném žalobci s názvem „*Obhajoba v budoucích řízeních Úřadu evropského veřejného žalobce*“. Ke dni (25. 11. 2019) se uskutečnily tři ze čtyř seminářů pořádaných Akademií ERA o Úřadu evropského veřejného žalobce.
- ▷ Všechny prezentace ze seminářů 1 až 3 lze najít [zde](#) (a jsou velmi užitečné).

X. Příručky CCBE o zastupování v řízeních o předběžné otázce u Soudního dvora Evropské unie a o zastupování v řízeních u Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku

Rada evropských advokátních komor (CCBE) vypracovala příručky pro advokáty zastupující před evropskými soudy.

K dispozici jsou:

- ▷ „EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA – otázky a odpovědi pro advokáty“ – k dispozici v angličtině [zde](#) a ve francouzštině [zde](#).
- ▷ „Praktický návod pro advokáty zastupující před Soudním dvorem Evropské unie v řízeních o předběžné otázce“ – k dispozici v angličtině [zde](#), ve francouzštině [zde](#) a ve španělštině [zde](#).
- ▷ Organizace Fair Trials má rovněž velmi užitečnou a praktickou [Příručku pro řízení o předběžné otázce](#) určenou advokátům.

XI. Závěr

Doufáme, že výše uvedený materiál pomůže obhájcům a poskytne jim prostřednictvím zmíněných Přehledů s informacemi o vnitrostátních procesních postupech rovněž návod a srozumitelné shrnutí legislativy, procesních postupů a judikatury EU.

Příloha – Ukázka Přehledu (uvedeného v části VII)

Následuje ukázka Přehledu. CCBE sestavila Přehledy zaměřené konkrétně na práva obžalovaných v trestním řízení a trestní řízení samotné. Tyto materiály se vztahují na všechny členské státy EU a jsou k dispozici ve všech oficiálních jazycích členských států EU. Je-li váš klient podezřelý nebo byl obviněn z trestného činu, provedou vás trestním řízením a jeho jednotlivými kroky. Všechny Přehledy mají stejnou strukturu a podávají výklad vašich práv a povinností v jednotlivých stádiích řízení. Obsahují informace o vnitrostátním systému trestního řízení ve všech členských státech EU sestavené obhájci z jednotlivých států.

Přehledy ve všech oficiálních jazycích členských států EU jsou k dispozici [zde](#).

Ukázka Přehledu:

- **Dánsko – Shrnutí trestního řízení**

Následuje shrnutí obvyklých fází trestního řízení.

- Policie vyšetřuje všechny trestněprávní skutky. Mezi procesní úkony v trestním řízení patří výslechy podezřelých, poškozených a svědků.
- Pokud má policie podezření, že jste spáchal trestný čin, obviní vás. Jakmile je vám sděleno obvinění, máte určitá základní práva, například právo na právní pomoc v závažných věcech.
- Policie rozhodne o tom, zda budete zatčen nebo ne.
- Pokud jste spáchal závažný trestný čin, můžete být po dobu vyšetřování případu – po předložení věci soudci – vzat do vazby.
- Jakmile je vyšetřování skončeno, je věc odeslána na státní zastupitelství, které rozhodne, zda bude stíhání zastaveno nebo zda bude podána obžaloba k soudu.
- Pokud se státní zastupitelství rozhodne ve věci dále pokračovat, může tak učinit vydáním výzvy k zaplacení pevně stanovené pokuty (návrh na potrestání), podáním obžaloby nebo vydáním předvolání k určení dalšího procesního postupu.
- Trestní věci projednávají v prvním stupni okresní soudy. Počet soudců v senátu závisí na závažnosti trestného činu a na tom, zda se doznáte nebo nikoli.
- Proti rozsudku soudu lze obvykle podat odvolání k soudu vrchnímu. Můžete se buď odvolat a požadovat opětovné projednání vaší věci, nebo se můžete odvolat proti trestu.
- Pokud bude obžaloba proti vám vzata zpět nebo pokud budete obžaloby zproštěni, máte nárok na odškodnění za nezákonné zbavení osobní svobody.
- Na otázky týkající se výkonu trestů odpovídá dánská Vězeňská a probační služba.

Podrobnosti ohledně všech fází trestního řízení a ohledně vašich práv naleznete v přehledech. Tyto informace nenahrazují právní poradenství a jsou určeny pouze pro orientaci. Pravidla týkající se trestního řízení, včetně policejních vyšetřování, přípravy obžaloby na hlavní líčení, jakož i samotného hlavního líčení jsou upravena v dánském zákoně o výkonu soudní moci.

Upozorňujeme na to, že v Grónsku a na Faerských ostrovech platí zvláštní pravidla.

Na základě Lisabonské smlouvy se Dánsko vyvázalo ze spolupráce v oblasti vnitřních věcí a justice, proto není do této spolupráce zapojeno stejným způsobem jako ostatní členské státy. V každém jednotlivém případě si proto musíte zjistit, zda zvláštní právní předpisy EU platí i v Dánsku.

Požadované informace získáte kliknutím na odkazy uvedené níže

[1 - Jak získat právní pomoc](#)

[2 - Má práva v průběhu vyšetřování trestného činu](#)

- Předběžné obvinění, včetně výslechu
- Zatčení (včetně evropského zatýkacího rozkazu)
- Předběžné slyšení a vzetí do vazby
- Zajišťovací opatření
- Rozhodnutí o tom, zda proti vám bude podána obžaloba nebo ne
- Příprava obhajoby na hlavní líčení

[3 - Má práva v průběhu hlavního líčení](#)

[4 - Má práva po skončení hlavního líčení](#)

[5 - Dopravní a jiné přestupky](#)

Související odkazy

- [Dánský právní systém](#)
- [Databáze právních předpisů v úplném znění](#)
- [Jak vyhledat advokáta v Dánsku](#)
- [Informace o výkonu trestu](#)

1 - Jak získat právní pomoc

Pokud se nějakým způsobem účastníte trestního řízení, je velmi důležité, abyste si zajistili právní pomoc. V přehledech se dozvíte, kdy a za jakých okolností máte nárok na zastoupení advokátem. Rovněž se dozvíte, co pro vás advokát může udělat. V tomto obecném přehledu se dozvíte, jak advokáta vyhledat a jakým způsobem bude placena odměna advokáta, pokud si jeho služby nemůžete dovolit platit sami.

Vyhledání advokáta

Máte právo nechat se zastupovat advokátem dle svého vlastního výběru. Advokát musí mít oprávnění vystupovat u dánských soudů. Seznam všech dánských advokátů najdete [zde](#). Na této webové stránce se rovněž dozvíte, zda se daný advokát specializuje na trestní právo, daňové právo nebo jiné odvětví práva, které je pro váš případ relevantní.

Pro každý soud v Dánsku jmenovalo Ministerstvo spravedlnosti Dánska skupinu místních advokátů se speciálními zkušenostmi v trestních věcech. Tito advokáti jsou nezávislími právníky, kteří vedou své vlastní soukromé advokátní kanceláře. Soud vám může poskytnout seznam těchto advokátů. Pokud nepožádáte o konkrétního advokáta, bude vám přidělen jeden z advokátů na tomto seznamu, je-li ustanovení právního zástupce povinné (nutná obhajoba), například pokud vás policie vzala do vazby.

Zaplacení advokáta

Pokud vám soud ustanovil advokáta, bude jeho odměna obvykle placena z veřejných prostředků. V souvislosti s rozhodnutím, které soud vydá, soud rovněž určí výši odměny advokáta. Odměna bude určena na základě sazeb používaných soudy ve všech trestních věcech, v nichž byl ustanoven právní zástupce, bez ohledu na to, zda se jedná o vámi zvoleného advokáta nebo nikoli.

Soud rovněž rozhodne o tom, kdo bude v konečném důsledku povinen odměnu advokáta zaplatit. Budete-li shledán vinným, bude vám zpravidla uložena povinnost zaplatit částku této odměny orgánům veřejné moci (Dánska). Stát bude usilovat o vymožení maxima z takto určené částky, které si můžete dovolit zaplatit.

Budete-li obžaloby zproštěn nebo pokud bude rozhodnutí soudu výrazně mírnější, než předpokládal státní zástupce, soud obvykle uloží povinnost zaplatit odměnu a výdaje advokáta státním orgánům. Soud může rovněž rozhodnout tak, že státní orgány zaplatí část odměny a výdajů advokáta. To se může stát v případě, že soudní jednání se konala zbytečně z důvodů, které jste nemohl ovlivnit.

Proti rozhodnutí o určení částky odměny advokáta a povinnosti tuto odměnu v konečném důsledku zaplatit se můžete odvolat k vrchnímu soudu ve lhůtě dvou týdnů od rozhodnutí.

V trestním řízení není možné žádat o poskytnutí bezplatné právní pomoci a tato právní pomoc obvykle nebude kryta pojistnými smlouvami na hrazení právních výdajů (pojištění právní ochrany).

Související odkazy

- ▷ [Část 66 dánského zákona o správě soudnictví](#)
- ▷ [Seznam právníků v Dánsku](#)

2 - Má práva během vyšetřování trestného činu a v době, než je věc předložena soudu

Jaké fáze má vyšetřování trestného činu?

Trestní věci vyšetřuje policie. Policie obvykle zahájí vyšetřování skutku na základě oznámení, že určitá osoba se stala obětí násilí nebo krádeže nebo protože policie, případně občan, určitou osobu při páchání trestného činu zadrželi.

Předběžné obvinění

Policie se bude nejprve snažit zjistit, zda došlo ke spáchání trestného činu a zda lze určitou osobu nebo osoby označit za osoby podezřelé ze spáchání tohoto trestného činu. V této souvislosti bude policie obvykle chtít podezřelého vyslechnout.

Zatčení

Policie může podezřelého zadržet.

Předběžné slyšení a zadržení v přípravném řízení (včetně evropského zatýkacího rozkazu)

Pokud má policie v úmyslu podezřelého zadržet, aby nedošlo k maření policejního vyšetřování nebo z nějakého jiného důvodu, musí být podezřelý předveden před soud ve lhůtě 24 hodin od okamžiku jeho zatčení, tak aby mohla být předmětná záležitost předložena soudci.

Zajišťovací opatření

Kromě výslechu podezřelého a potenciálních svědků může policie v průběhu vyšetřování získávat informace též prostřednictvím zajišťovacích opatření, jakými jsou prohlídky, sledování telekomunikačního provozu, odposlouchávání telefonu apod. Většina zajišťovacích opatření musí být před realizací schválena soudem.

Rozhodnutí o tom, zda bude proti podezřelému vzneseno obvinění nebo nikoli

Účelem policejního vyšetřování je získat informace, na základě kterých, bude státní zástupce moci rozhodnout o tom, zda proti podezřelému vzneseno obvinění nebo nikoli. Pokud důkazy nasvědčující tomu, že podezřelý spáchal trestný čin, nejsou dostatečné, státní zastupitelství věc odloží.

Na místní úrovni podléhají policie a státní zastupitelství stejnému řízení, takže státní zastupitelství se bude v řadě případů věci účastnit již od samého počátku, včetně plánování vyšetřování.

Příprava obhajoby na hlavní líčení

Více informací o vašem právu být informován o vyšetřování a o možnosti do něj zasahovat naleznete [zde](#).

Má práva při vyšetřování

Pro informace o vašich právech v jednotlivých stádiích řízení klikněte na jeden z následujících odkazů.

- ▷ [Předběžné obvinění včetně výslechu \(1\)](#)
- ▷ [Zatčení \(2\)](#)
- ▷ [Předběžné soudní jednání a zadržení v přípravném řízení \(včetně evropského zatýkacího rozkazu\) \(3\)](#)
- ▷ [Zajišťovací opatření včetně prohlídek \(4\)](#)
- ▷ [Rozhodnutí o tom, zda proti podezřelému vznést obvinění či nikoliv \(5\)](#)
- ▷ [Příprava obhajoby \(6\)](#)

Předběžné obvinění, včetně výslechu (1)

Proč jsem byl obviněn?

Byl jste obviněn, protože policie má vážné podezření, že jste spáchal trestný čin; policejní vyšetřování se od tohoto okamžiku zaměří na vás, nikoli na jinou osobu.

Co to znamená, že jsem byl obviněn?

To znamená, že vám bude sděleno, jaký trestný čin jste dle přesvědčení policie spáchal. Policie vám musí sdělit, jaké ustanovení zákona jste podle nich porušil. Máte právo sledovat průběh vyšetřování prostřednictvím svého advokáta a v případě závažných trestných činů máte právo na to, aby vám advokáta ustanovil soud.

Proč mne chce policie vyslýchat?

Policie vás chce vyslýchat, aby zjistila, zda je její podezření, že jste spáchal určitý trestný čin, správné nebo nikoli. Policie vaši výpověď použije v dalším vyšetřování. Později vaši výpovědi využije státní zástupce, aby rozhodl, zda by měl být případ projednán jako věc s doznáním viny.

Kde a kdy mne může policie vyslýchat?

Neplatí žádná zvláštní pravidla ohledně toho, kde a kdy vás může policie vyslýchat. Výslech musí být veden tak, aby nebylo protiprávně zasahováno do vašich práv. V zásadě platí, že policie není oprávněna kontaktovat vás na vašem pracovišti. Policie vám obvykle začne klást otázky na místě, kde ke spáchání činu došlo. V řadě případů vás policie požádá, abyste se dostavil na policejní stanici pro účely podrobnějšího výslechu.

Co když nehovořím úředním jazykem?

Pokud nehovoříte místním jazykem, máte právo na tlumočníka, který pro vás bude do vašeho vlastního jazyka tlumočit. Policie vám tlumočníka poskytne a vy nemusíte říkat nic, dokud tlumočnick nedorazí.

Jsem povinen na policii vypovídat?

Musíte policii sdělit své jméno, adresu a datum narození. Nic dalšího říkat nemusíte. Nemusíte mluvit pravdu. Policie je povinna vás o těchto právech poučit před zahájením výslechu. Záleží na daném případě a na závažnosti obvinění, zda bude pro vás výhodnější na policii vypovídat. Pokud si nejste jist, zda byste měl na otázky odpovídat, měl byste se poradit se svým advokátem.

Budu moci mluvit s advokátem?

Máte právo hovořit s vámi zvoleným advokátem předtím, než se rozhodnete, zda budete souhlasit s policejním výslechem. Pokud žádného advokáta neznáte, policie vám nějakého zajistí.

Váš advokát má právo být v průběhu výslechu přítomen, ale nesmí vám radit, jak odpovídat na konkrétní otázky.

Mohu si zkontrolovat, zda policie mé výpovědi správně rozuměla?

Policie musí vaši výpověď zapsat. Máte právo si protokol přečíst nebo si jej nechat přečíst a následně se k němu vyjádřit. Rozhodnutí, zda protokol podepíšete nebo ne, je na vás. Řada advokátů vám poradí, abyste protokol nepodepisovali, pokud jazyku, v němž je sepsán, nerozumíte.

Co se stane, když řeknu něco, co mi přitěžuje?

Pokud jste řekl něco, co by vám mohlo přitížit, může policie tyto informace použít ve svém vyšetřování. Obecně platí, že policejní protokol není důkazem a nemůže být bez dalšího proti vám použit u hlavního líčení. Státní zástupce může klást otázky týkající se podrobností uvedených v protokolu. Změna vaší výpovědi může oslabit vaši věrohodnost.

Zatčení (2)

Proč jsem byl zatčen?

Zatčen můžete být v případě, že má policie důvod podezřívát vás ze spáchání trestného činu, je-li zatčení nezbytné pro to, aby vám bylo zabráněno ve spáchání jiných trestných činů, popřípadě je to nutné k zajištění vaší přítomnosti nebo k zajištění toho, abyste se nedomlouval s dalšími osobami. Rovněž můžete být zatčen na základě [evropského zatýkácího rozkazu](#) vydaného jiným členským státem EU.

Může mne policie zatknout v jakémkoli druhu případu?

Nebudete zatčen, pokud by zatčení bylo nepřiměřené vzhledem k závažnosti trestného činu, z jehož spáchání jste obviněn. Například je velmi nepravděpodobné, že budete zatčen v případě, že jste podezřelý ze spáchání trestného činu, za který lze jako maximální trest uložit pouze menší peněžitý trest.

Kde bude zatčení provedeno?

Zatčení bude obvykle provedeno na místní policejní stanici. Zpravidla budete umístěn do cely předběžného zadržení, dokud vás policie nevyšlechnou (viz [Předběžné obvinění včetně výslechu \(1\)](#)).

Mohu požádat o lékaře, budu-li jej potřebovat?

Jste-li nemocen, zraněn nebo pod velkým vlivem alkoholu nebo drog, máte právo na lékaře. O tom, že potřebujete lékaře, byste měl policii informovat též v případě, že potřebujete speciální léky.

Mohu kontaktovat advokáta?

Pokud jste byl zatčen, máte právo kontaktovat advokáta dle svého vlastního výběru předtím, než se rozhodnete, zda budete souhlasit s policejním výsledkem. V některých případech vám může policie právo na konkrétního advokáta upřít. Proti tomu můžete podat stížnost k soudu.

Policie i váš advokát vám musí vysvětlit, že můžete mít soudem ustanoveného advokáta a kdo bude povinen jej zaplatit.

Mohu kontaktovat velvyslanectví své země, pokud jsem cizinec?

Jste-li cizím státním občanem, máte právo obrátit se na velvyslanectví své země. Policie vám může s kontaktováním velvyslanectví pomoci.

Mohu kontaktovat svou rodinu?

Máte právo vyrozumět svou rodinu nebo zaměstnavatele o tom, že jste byl zatčen. Policie může vaši žádost o kontaktování těchto osob odmítnout, pokud má za to, že by takový kontakt negativně zasahoval do případu. Policie může alternativně informovat vaši rodinu za vás.

Jak dlouho mohu být zadržován?

Musíte být propuštěn ihned, jakmile pominou důvody pro vaše zatčení. Pokud jste nebyl propuštěn do 24 hodin, musíte být předveden před soud (předběžné slyšení), aby mohl soudce rozhodnout o tom, zda budete propuštěn, zda bude vaše zadržení prodlouženo (což je možné nejvýše na dobu třikrát 24 hodin) nebo zda budete vzat do vazby ([předběžné slyšení a vazba \(3\)](#)).

Kdy může být zatčení prodlouženo nad rámec 24 hodin?

Pokud soudce, který věc projednává, v předběžném slyšení zjistí, že předložené důkazy nestačí pro rozhodnutí o tom, zda byste měl být vzat do vazby, může být vaše zatčení prodlouženo na dobu třikrát 24 hodin od okamžiku, kdy první slyšení skončilo.

Předběžné slyšení a vazba (3)

Proč jsem ve vazbě?

Ve vazbě jste z toho důvodu, že se policie domnívá, že je potřeba vás dočasně nebo po dobu trvání vyšetřování zadržovat. Do vazby můžete být umístěn též z toho důvodu, že je potřeba zajistit, abyste byl k dispozici pro vydání do jiného členského státu na základě [evropského zatýkácího rozkazu](#).

Kdo rozhodne o tom, zda musím být vzat do vazby?

O tom, zda jsou splněny podmínky pro uvalení vazby, rozhoduje soudce. Předtím, než soudce rozhodne o tom, zda je nutné, abyste byl vzat do vazby na žádost policie, se koná slyšení (předběžné slyšení). V průběhu tohoto slyšení státní zástupce přednese náhled na věc, který zastává policie; i vy dostanete příležitost přednést svůj názor. Soudce rozhodne o tom, zda vás vezme do vazby, nikoli však o tom, zda jste vinen z trestných činů uvedených v obvinění.

Mohu být vzat do vazby v jakémkoli druhu případu?

Do vazby můžete být umístěn při splnění následujících podmínek:

- ▷ Policie musí být schopna vysvětlit, proč vás podezřívá ze spáchání trestného činu, za který můžete být odsouzen k trestu odnětí svobody na dobu 18 měsíců či déle.
- ▷ Potenciální trest musí činit nejméně 30 dní trestu odnětí svobody.
- ▷ Policie musí být schopna soudce přesvědčit o tom, že je důležité, abyste nebyl propuštěn na svobodu po dobu trvání policejního vyšetřování, a to z některého z následujících důvodů:
- ▷ Policie se domnívá, že se budete vyhýbat trestu.
- ▷ Je důvodné se domnívat, že budete pokračovat v páčání stejného druhu trestné činnosti.
- ▷ Je důvodné se domnívat, že budete v případě propuštění mařit průběh vyšetřování.
- ▷ Trestný čin je natolik závažný, že by vůči druhým bylo nepřijatelné, abyste byl před konáním hlavního líčení propuštěn na svobodu.

Ve výjimečných případech se můžete vazbě vyhnout, přestože jsou podmínky pro držení ve vazbě splněny; je tomu tak v případech, že by bylo vzhledem k vaší osobní situaci odnětí svobody extrémně tíživé. Je důležité, abyste o takových okolnostech informoval svého advokáta.

Kde se bude předběžné slyšení konat?

Předběžné slyšení se bude konat u místního soudu. Zpravidla budete umístěn do cely předběžného zadržení, dokud nebudete uveden do soudní síně.

Musím v průběhu předběžného slyšení vypovídat?

Nemusíte vypovídat, ani nemusíte mluvit pravdu. Záleží na povaze vašeho případu a na závažnosti obvinění, zda bude pro vás výhodnější u soudu vypovídat. Rozhodnutí o tom, zda pro vás bude lepší vypovídat nebo nevypovídat, byste měl učinit po poradě se svým advokátem.

Budu moci mluvit s advokátem?

Soud vám ustanoví advokáta, který vás bude u soudu zastupovat. Pokud nepožádáte o konkrétního advokáta, soud vám ustanoví advokáta, který má ten den službu. Více informací viz [Přehled č. 1](#).

Máte právo věc se svým advokátem před slyšením projednat. Pokud vy a váš advokát nehovoříte stejným jazykem, máte právo na pomoc tlumočnicka. Váš advokát bude chránit vaše zájmy v průběhu slyšení a rovněž vám může klást otázky.

Mohu si ověřit, že soud správně porozuměl mé výpovědi?

Soudce zapíše podstatné body vaší výpovědi do soudního protokolu. Vaše výpověď bude přečtena nahlas, aby bylo zajištěno, že jí bylo správně porozuměno.

Co se stane, když řeknu něco, co mi přitěžuje?

Vaše výpověď u soudu může být ve věci použita jako důkaz.

Jak dlouho mohu být držen ve vazbě?

Soudce v průběhu slyšení rozhodne, zda budete propuštěn nebo zda budete držen ve vazbě. V některých případech soudce rozhodne, že doba zadržení musí být prodloužena třikrát o 24 hodin (viz [Zatčení \(2\)](#)).

Pokud je na vás uvalena vazba, stanoví soudce maximální lhůtu čtyř týdnů. To znamená, že musíte být propuštěn buď před uplynutím této doby, nebo musí být váš případ znovu předložen soudci, aby bylo zajištěno, že jsou splněny podmínky dalšího setrvání ve vazbě. Není stanovena žádná maximální časová hranice toho, jak dlouho můžete být držen ve vazbě. To záleží na povaze vašeho případu.

Musíte být propuštěn ihned, jakmile důvod pro vaše zatčení pomine.

Co je to samovazba?

V některých případech bude policie požadovat, abyste byl umístěn do samovazby, tak aby bylo zabráněno vašemu kontaktu s ostatními vězni. Spojení s ostatními můžete udržovat pouze písemnou cestou nebo prostřednictvím telefonu, a to pod dohledem policie. O tom, zda budete umístěn do samovazby, rozhoduje soudce.

Mohu se odvolat proti rozhodnutí o vazbě a samovazbě?

Proti rozhodnutí o vazbě nebo samovazbě se můžete odvolat k vrchnímu soudu. Obvykle se tak činí tím způsobem, že řeknete, že se chcete odvolat, již při slyšení, kde je vaše věc projednávána.

Mohu se vyhnout vazbě, pokud odevzdám svůj cestovní pas nebo složím kauci?

Trestní zákon umožňuje, abyste se zadržení vyhnul odevzdáním svého cestovního pasu nebo složením kauce. To se však v praxi děje jen zřídka.

Zajišťovací opatření (4)

V průběhu vyšetřování může policie získávat informace prostřednictvím různých zajišťovacích opatření, z nichž některé jsou popsány níže.

Je policie oprávněna vzít mi otisky prstů a vyfotografovat mě?

Policie vám může vzít otisky prstů a vyfotografovat vás při splnění následujících podmínek:

- ▷ Jste podezřelý ze spáchání trestného činu a toto opatření je nezbytné pro policejní vyšetřování.
- ▷ Policie má důvodné podezření, že jste se dopustil spáchání trestného činu, za který můžete být odsouzen k trestu odnětí svobody na 18 měsíců či déle.

Je policie oprávněna odebrat mi vzorek DNA nebo vzorek krve?

Policie vám může odebrat vzorek DNA nebo vzorek krve při splnění následujících podmínek:

- ▷ Existuje důvodné podezření, že jste se dopustil spáchání trestného činu, za který můžete být odsouzen k trestu odnětí svobody na 18 měsíců či déle, a toto opatření je považováno za velmi důležité pro vyšetřování případu.
- ▷ Vzorek krve může být odebrán v případě, že aspektem trestného činu, z jehož spáchání jste podezřelý, je požití alkoholu nebo drog.

Je policie oprávněna prohledat mě a mé oblečení?

Policie je oprávněna prohledat vaše vnější oblečení za stejných podmínek, jaké platí pro vyfotografování.

Je policie oprávněna zkontrolovat můj mobilní telefon a prohledat můj vůz?

Policie je oprávněna zkontrolovat váš mobilní telefon za účelem zjištění vašeho telefonního čísla a výrobního čísla vašeho telefonu (IMEI) a prohledat váš vůz při splnění následujících podmínek:

- ▷ Policie má důvodné podezření, že jste se dopustil spáchání trestného činu, za který můžete být stíhán.
- ▷ Prohlídka je považována za velmi důležitou pro vyšetřování případu.

Je policie oprávněna provést u mne domovní prohlídku?

Policie je oprávněna provést u vás domovní prohlídku při splnění následujících podmínek:

- ▷ Policie má důvodné podezření, že jste se dopustil spáchání trestného činu, za který můžete být stíhán.
- ▷ Prohlídka je považována za velmi důležitou pro vyšetřování případu.
- ▷ Za spáchání daného trestného činu může být uložen trest odnětí svobody.
- ▷ Policie je schopna odůvodnit domněnku, že pravděpodobně nalezne důkazy týkající se daného trestného činu nebo předměty, které by policie měla zabavit z jiných důvodů.

Kdo rozhodne o tom, že má být přijato zajišťovací opatření?

O tom, zda může být u vás provedena domovní prohlídka, rozhodne soud. Je-li důvod k obavě, že důkazy mohou být v případě, že prohlídka nebude provedena bezodkladně, ztraceny, je policie oprávněna prohlídku provést bez předchozího zajištění příkazu k prohlídce. Provedení prohlídky musí být oznámeno u soudu ve lhůtě 24 hodin od okamžiku, kdy byla provedena. Dáte-li svůj písemný souhlas s domovní prohlídkou, je rozhodnutí o domovní prohlídce oprávněna učinit policie.

Policie rozhodne o tom, zda odebrat vaše otisky prstů, vzorky DNA a krve a zda vás vyfotografovat. Policie má rovněž právo zkontrolovat váš mobilní telefon, prohledat váš vůz apod.

Mohu si stěžovat?

Chcete-li si stěžovat na vyšetřování prováděné policií, můžete takovou stížnost podat u soudu.

Soudní rozhodnutí týkající se prohlídek a plánování vyšetřování jsou napadnutelná odvoláním k vrchnímu soudu ve lhůtě dvou týdnů ode dne soudního rozhodnutí.

Mohu požadovat, aby policie zničila odebrané otisky prstů, fotografie, stopy DNA a výsledky vzorků krve?

Pokud státní zastupitelství věc odloží nebo budete-li obžaloby zproštěn, je policie povinna zničit vaši fotografii, kterou pořídila. Policie je oprávněna ponechat si vaše otisky prstů a vzorky DNA, po určité době je ale povinna je zničit.

Mohu nárokovat odškodnění?

Pokud jste byl zadržován, ve vazbě nebo podroben zajišťovacím opatřením a následně se ukáže, že toto zadržení, uvěznění nebo zajišťovací opatření bylo nedůvodné, budete mít v zásadě nárok na odškodnění. Ředitel Úřadu Nejvyššího státního zastupitelství vydává každoročně vyhlášku upravující sazby, které mají být při výpočtu tohoto odškodnění používány.

Rozhodnutí o tom, zda proti vám bude podána obžaloba nebo nikoli (5)

Jakmile policie vyšetřování uzavře, bude váš případ odeslán státnímu zastupitelství, které rozhodne o tom, jak bude věc dále pokračovat.

Mohu se doznat ke všem nebo jen k některým obviněním před hlavním líčením?

Pokud jste v rámci policejního vyšetřování doznal, že jste vinen ze spáchání nejzávažnějších trestných činů, z jejichž spáchání jste obviněn, státní zastupitelství se obvykle pokusí projednat váš případ jako věc s doznáním viny.

Co je to obžaloba?

Obžaloba je základem pro projednání případu u soudu. V obžalobě musí být specifikována zákonná ustanovení, z jejichž porušení jste obviněn, a musí obsahovat popis jednání, jakým jste se daného trestného činu či trestných činů dopustil. Tento popis musí být natolik přesný, abyste si mohl na jeho základě připravit svou obhajobu.

Mohu být obžalován z jiných trestných činů, než z kterých mne obvinila policie?

Obžalobu připravuje státní zastupitelství. Pokud se náhled státního zastupitelství na věc bude lišit od náhledu policie, může obžaloba obsahovat nové nebo jiné body.

Mohou být do obžaloby přidávány nové body?

Státní zastupitelství se musí pokusit shromáždit veškerá obvinění, která proti vám byla vznesena, tak aby bylo možno vydat rozsudek s úhrnným trestem. Obžaloba proto může obsahovat nové body, pokud jste byl obviněn ze spáchání trestných činů při několika příležitostech.

Zvláštní pravidla platí, pokud jste byl do Dánska vydán na základě evropského zatýkacího rozkazu nebo na základě extradiční smlouvy. Pokud jsou v obžalobě uvedeny nové body, měli byste se o nich poradit se svým advokátem.

Může dojít ke změně obžaloby?

Obžaloba může být změněna nebo rozšířena, pokud je vyhotovena a doručena nová obžaloba, přičemž to může být učiněno nejpozději do dne, kdy bude zahájeno soudní řízení.

Pokud se státní zástupce ve věci domnívá, že by trest za některý bod obžaloby měl být přísnější, než je uvedeno v obžalobě, je taková změna možná pouze v případě, že státní zastupitelství bude se změnou obžaloby souhlasit. Pokud ke změně obžaloby dojde, musíte být vyrozuměn ve lhůtě dvou měsíců.

Jakmile je zahájeno řízení u soudu, mohou být v obžalobě prováděny změny pouze ve velmi omezeném rozsahu. Soud rozhoduje o tom, zda bude změna připuštěna.

Mohu být obviněn ze spáchání trestného činu, ze kterého jsem již byl obviněn v jiném členském státě?

Nelze vyloučit, že budete obžalován ze spáchání trestného činu, ze kterého jste již byl obviněn v jiné zemi. Nemůžete však být shledán vinným ze spáchání trestného činu, za který jste již byl v jiné zemi odsouzen nebo pro který jste již byl v jiné zemi zproštěn obžalobou.

Budu informován o svědcích, kteří vypovídají proti mně?

Státní zástupce je povinen podat obžalobu k soudu společně se seznamem důkazů, včetně uvedení jmen svědků. Váš advokát obdrží opis tohoto seznamu. Zpravidla máte právo totožnost svědků znát.

Příprava obhajoby (6)

Na jakém základě si můžeme já a můj advokát připravit obhajobu?

Váš advokát zpravidla obdrží stejnopisy všech protokolů vyhotovených policií v průběhu vyšetřování. Máte obecné právo tyto dokumenty vidět. Váš advokát vám může poskytnout kopii těchto materiálů pouze v případě, že to policie dovolí.

Mám právo vidět veškeré materiály předložené policií?

Policie může vašemu advokátovi nařídit, aby vám určité informace o materiálech týkajících se případu neposkytl, je-li to považováno za nezbytné pro účely ochrany zájmů cizích mocností nebo za účelem poskytnutí důkazů. Takový příkaz může být vydán pouze v závažných věcech a pouze do okamžiku vaší výpovědi u soudu.

Kdo rozhoduje o tom, zda mohu vidět veškeré materiály?

Policie tyto materiály předloží a rozhodne o tom, zda je potřeba vydat ve vztahu k případu nebo části případu takovýto zákaz. Proti rozhodnutí policie se můžete odvolat k soudu, který následně o věci rozhodne.

Mohu se účastnit všech jednání ve věci?

Obecně máte právo být přítomen u všech soudních jednání, při kterých soud rozhoduje o tom, zda je potřeba vzít vás do vazby, nebo v rámci kterých jsou před hlavním líčením vyslýcháni spolupachatelé nebo svědci.

Na žádost policie je soud oprávněn rozhodnout tak, že vám přítomnost u těchto jednání umožněna nebude. V takovém případě máte právo na to, aby vám bylo sděleno, co se u jednání dělo. Soud může rozhodnout tak, že vám tyto informace poskytnuty nebudou. Máte právo na to, aby vám bylo sděleno, co se dělo při jednání, kterého jste se nemohl zúčastnit. Tyto informace vám musí být poskytnuty nejpozději poté, co jste soudu poskytl svou výpověď.

Může se můj advokát účastnit všech jednání ve věci?

Váš advokát je oprávněn účastnit se všech jednání ve věci. To platí rovněž pro jednání, na kterých soud rozhoduje o tom, zda bude povolen odposlech místnosti nebo telefonu, prohlídka nebo jiné zajišťovací opatření vyžadující předchozí souhlas soudu.

Může se můj advokát účastnit policejního vyšetřování?

Váš advokát musí být o vyšetřování informován a má právo účastnit se těch vyšetřovacích úkonů, které mohou v řízení sloužit jako důkaz proti vám. Jedná se kupříkladu o rekognici, rekonstrukci apod.

Může můj advokát provádět vlastní vyšetřování?

V případě, že se domníváte, že policie nezískala všechny informace, které by vaší věci mohly napomoci, váš advokát obvykle policii požádá o provedení dalších vyšetřovacích úkonů. Pokud policie provedení těchto dalších vyšetřovacích úkonů odmítne, bude záležitost předána soudu, který může policii provedení příslušných vyšetřovacích úkonů nařídit.

Váš advokát se také může rozhodnout pro vedení vlastního vyšetřování. To se však v praxi děje jen zřídka. Pokud váš advokát vede své vlastní vyšetřování případu, nesmí mařit vyšetřování policejní a musí postupovat v souladu s advokátním etickým kodexem.

Může můj advokát předvolávat svědky k výslechu u soudu?

Váš advokát může požádat o to, aby byly určité osoby předvolány k podání výpovědi u soudu. Pokud státní zastupitelství vzneslo proti výslechu těchto svědků námitky, soud rozhodne o tom, zda je výslech dotčených svědků relevantní.

Související odkazy

- ▷ [Dánský zákon o správě soudnictví](#)
- ▷ [Dánský zákon o zřízení centrálního registru DNA](#)
- ▷ [Vrchní státní zástupce](#)
- ▷ [Dánský zákon o vydávání osob](#)

Kde se bude hlavní líčení konat?

Hlavní líčení se bude konat u místního městského soudu a bude veřejné. Pokud jste se ke spáchání trestného činu či trestných činů, z nichž jste obviněn, doznal, státní zastupitelství podá návrh na provedení řízení s doznáním viny. V takovém případě bude ve věci rozhodovat pouze jediný soudce z povolání. Totéž platí v případě, že jediným požadovaným trestem je peněžitý trest.

Pokud jste se nedoznal, bude vaše věc projednána též přísedícími a senát se v takovém případě bude skládat z jednoho soudce z povolání a dvou přísedících.

V případě, že státní zástupce požaduje trest odnětí svobody na dobu nejméně čtyř let, bude věc projednána před porotou. Senát se v takovém případě bude skládat ze tří soudců z povolání a šesti porotců. Výjimku tvoří případy týkající se drogových trestných činů a hospodářských trestných činů, které projednávají soudci z povolání a přísedící bez ohledu na požadovaný trest.

Může dojít ke změně obžaloby v průběhu hlavního líčení?

V případě, že věc má být projednána jako věc s doznáním viny, lze se dohodnout na tom, že obvinění v obžalobě bude upraveno tak, aby odpovídalo trestnému činu, k jehož spáchání se můžete doznat.

Jakmile je hlavní líčení ve vaší věci zahájeno, je možno měnit pouze nepodstatné části obžaloby. Obvinění v obžalobě nesmí být bez vašeho souhlasu rozšiřována.

Jaká mám práva v průběhu hlavního líčení?

V průběhu celého hlavního líčení musíte být přítomen. Soud vám může umožnit jednání opustit poté, co jste ve věci vypovídal.

Pokud jste byl o jednání vyrozuměn, ale nedostavíte se k soudu bez důvodné omluvy, může soud rozhodnout, že svědci budou vyslechnuti ve vaší nepřítomnosti. Soud může vydat rozhodnutí ve vaší nepřítomnosti, pokud státní zastupitelství podalo návrh na uložení trestu odnětí svobody na dobu nepřesahující šest měsíců a vy jste s tím, aby bylo hlavní líčení uzavřeno, souhlasil. Pokud je vám uložen nepodmíněný trest odnětí svobody na dobu nepřesahující tři měsíce, může být věc uzavřena i bez vašeho souhlasu.

Od 1. listopadu 2009 je možné účastnit se soudního řízení prostřednictvím videokonference, pokud maximálním požadovaným trestem je peněžitý trest nebo trest odnětí svobody na dobu nepřesahující jeden rok. Ne všechny soudy však mají nainstalováno vybavení potřebné k tomu, abyste tuto možnost mohli využít.

Pokud nehovoříte jazykem, v jakém je řízení u soudu vedeno, a tomuto jazyku nerozumíte, máte právo na pomoc tlumočníka po celou dobu trvání hlavního líčení. Tlumočnick vám bude rovněž nápomocen, pokud potřebujete v průběhu jednání hovořit se svým advokátem.

V případě, že ještě advokáta nemáte, soud vám advokáta ustanoví, pokud uvedete, že se ve vztahu k obviněním, která jsou proti vám vznášena, cítíte nevinně a pokud požadovaný trest je přísnější než peněžitý trest. Doznáte-li vinu ve věci, v níž státní zástupce požaduje trest odnětí svobody, soud vám advokáta ustanoví, pokud o to požádáte. Pokud se svým advokátem nesouhlasíte nebo si z jiného důvodu přejete jiného advokáta, bude vašemu přání zpravidla vyhověno.

V průběhu hlavního líčení nemusíte odpovídat na žádné otázky, ani nemusíte mluvit pravdu. Nemůžete být postižen za poskytnutí nepravdivé výpovědi u hlavního líčení. Váš advokát vám poradí s tím, zda je ve vašem zájmu výpověď ve věci učinit.

Jaká mám práva v souvislosti s důkazy proti mně?

Použití písemných důkazů u hlavního líčení je podrobně upraveno zákonem. Jinak neplatí téměř žádná pravidla, takže můžete předkládat jakékoli důkazy. Vy a váš advokát můžete napadnout výpovědi svědků nebo jiné důkazy pro nepřípustnost, především pokud nejsou ve věci relevantní nebo pokud byly tyto důkazy získány nezákonně. Soud rozhodne o tom, zda svědky a důkazy, proti jejichž použití jste vznesl námitky, přípustí. Ve většině případů budou nezákonně získané důkazy prohlášeny za nepřípustné v řízení u soudu. Soud posoudí váhu předmětných důkazů poté, co provede ostatní důkazy.

Můžete požadovat, aby byli předvoláni určití svědci k podání výpovědi při jednání nebo aby byly provedeny určité důkazy na podporu vaší argumentace. Takovým důkazem může být například seznam cestujících, který prokazuje, že jste nebyl na místě činu v okamžiku, kdy došlo k jeho spáchání. Pokud státní zastupitelství nesouhlasí s relevancí určitého důkazu, rozhodne v dané věci soud.

Strana, která svědka předvolala, jej vyslechne jako první. Poté bude mít druhá strana možnost podrobit svědka křížovému výslechu. Při vynášení rozsudku soud zhodnotí určitost a spolehlivost svědeckých výpovědí podaných u hlavního líčení.

Bude přihlédnuto k záznamům v mém trestním rejstříku?

Informace o předchozích odsouzeních budou vzaty v úvahu, pokud z popisu trestného činu vyplývá, že se jedná o recidivu. Ve výjimečných případech mohou být informace o způsobu provedení činu v dřívějším případě použity pro odůvodnění viny nebo nevinu v právě probíhajícím řízení. Pokud jste byl v minulosti odsouzen za spáchání podobného trestného činu nebo pokud jste se spáchání trestného činu dopustil v době trvání podmínky uložené v rámci podmíněného trestu nebo v rámci podmíněného propuštění z výkonu trestu, bude to mít zpravidla vliv na délku trestu, který vám bude uložen.

Obvykle se nebude zjišťovat, jaká jsou vaše případná předchozí odsouzení v jiném členském státě.

Co se stane na konci hlavního líčení?

Případ skončí vynesením rozhodnutí soudem. Výsledkem může být některá z následujících variant:

- ▷ Zproštění obžaloby
- ▷ Peněžitý trest
- ▷ Podmíněný trest, kterým může být rovněž příkaz k podrobení se léčení nebo příkaz k výkonu obecně prospěšných prací
- ▷ Nepodmíněný trest odnětí svobody

V případě podmíněného trestu soud obvykle stanoví trest odnětí svobody, který nebudete nucen vykonat, pokud v průběhu zkušební doby, obvykle jednoho až dvou let, nespácháte jiný trestný čin. V rámci podmínek uložených v souvislosti s podmíněným trestem může soud požadovat, abyste zůstal pod dohledem probačního úředníka, abyste se léčil ze závislosti na alkoholu nebo z jiné závislosti, abyste podstoupil psychiatrické léčení a/nebo odpracoval určitý soudem stanovený počet hodin neplacených obecně prospěšných služeb.

Pro mladistvé pachatele (pachatele, kteří nedosáhli věku 18 let) jsou stanoveny zvláštní trestní sankce.

Jaká je úloha poškozeného (oběti) během hlavního líčení?

Poškozený je považován za svědka, stejně jako všichni ostatní svědci. V některých případech však má poškozený právo na advokáta, který je zvlášť ustanoven soudem, a/nebo má právo na přiznání náhrady škody v průběhu hlavního líčení, pokud je nárok na náhradu škody jednoduchý a dobře zdokumentovaný a uložení povinnosti náhrady škody soudem nepředstavuje podstatnější překážku.

Související odkazy

- ▷ [Dánský zákon o výkonu soudní moci](#)

4 - Má práva po skončení hlavního líčení

Mohu se odvolat?

Soud vydá rozhodnutí při jednání. Můžete se odvolat proti rozsudku, výroku o vině či trestu, a to k vrchnímu soudu. Můžete požadovat buď zproštění viny, nebo zmírnění trestu, který vám byl uložen. Pokud se domníváte, že v průběhu projednávání vašeho případu u hlavního líčení u okresního soudu došlo k závažným pochybením, můžete požadovat, aby byla věc vrácena zpět okresnímu soudu pro nové projednání a aby byla přidělena novému senátu.

Odvolat se proti odsouzení, výroku o vině či trestu, můžete ústně při jednání, na kterém bylo rozhodnutí vyhlášeno. Můžete se rovněž odvolat písemně, s tím, že odvolání se podává u okresního soudu nebo u státního zastupitelství. Vaše odvolání musí být podáno ve lhůtě dvou týdnů. Máte-li advokáta, je to zpravidla on, kdo se postará o praktické záležitosti související s vaším odvoláním. Pokud vám byl uložen peněžitý trest do výše 3.000,- DKK (včetně), můžete podat odvolání proti takovému rozhodnutí pouze s povolením dánské Rady pro přípustnost odvolání. Žádost Radě pro přípustnost odvolání musí být podána ve lhůtě dvou týdnů od rozhodnutí.

Co se stane, pokud se odvolám?

Pokud se proti rozhodnutí soudu odvoláte, bude případ projednán vrchním soudem. I toto jednání je veřejné. Pro projednání věci vrchním soudem není stanovena žádná lhůta.

Pokud jste byl vzat do vazby, je vrchní soud povinen váš případ projednat přednostně před ostatními věcmi. Vrchní soud musí rovněž rozhodnout, zda budete ve vazbě ponechán do odvolacího řízení a po dobu trvání odvolacího řízení.

Pokud budete v odvolání požadovat zproštění viny, bude váš případ vrchním soudem nově projednán. V takovém případě máte právo předkládat nové důkazy. Se svým advokátem byste měl co nejrychleji prodiskutovat, jaké nové důkazy by měly být v odvolacím řízení navrženy. Jakmile státní zástupce oznámí, na jakých důkazech bude založena jeho argumentace v řízení u vrchního soudu, bude mít váš advokát zpravidla 14 dní na oznámení důkazů navrhovaných vámi. Za určitých podmínek vám může být udělena výjimka z této čtrnáctidenní lhůty.

Pokud budete v odvolání požadovat pouze snížení trestu, vrchní soud posoudí pouze uložený trest. V takových případech strany nepředkládají vrchnímu soudu žádné důkazy, váš advokát je ale oprávněn soud požádat o zajištění dalších informací o vašich osobních poměrech, které jsou relevantní pro určení výše trestu nebo otázku vyhoštění.

Co se bude dít na jednání o odvolání?

Pokud jste v odvolání požadovali zproštění viny, bude váš případ vrchním soudem nově projednán. V praxi vrchní soud často zahajuje řízení přečtením výpovědí, které jste vy a svědci učinili v řízení u okresního soudu. Pokud však vy a váš advokát s takovým postupem nesouhlasíte, musí být výpovědi podány znovu.

Pokud jste v odvolání požadovali snížení trestu, který vám byl uložen, vrchní soud přihlédne k důkazům, které byly předloženy u okresního soudu, a o trestu rozhodne na tomto základě.

Vrchní soud své rozhodnutí vyhlásí při jednání. Vrchní soud může rozhodnout tak, že rozsudek okresního soudu potvrdí, zvýší nebo sníží trest, který vám byl uložen, nebo vás viny zproští. Pokud jste zproštěn viny nebo pokud je vám uložený trest snížen, budou náklady odvolání hrazeny z veřejných prostředků. Totéž platí, pokud se proti rozsudku odvolalo státní zastupitelství a vrchní soud rozsudek pouze potvrdil. Ve všech ostatních případech je pravděpodobné, že vám bude uložena povinnost zaplatit náklady odvolacího řízení.

Co se stane v případě úspěchu/neúspěchu odvolání?

Rozsudek vrchního soudu nahradí rozsudek okresního soudu a stane se obecně konečným a pravomocným. V mimořádných případech může být podán opravný prostředek k Nejvyššímu soudu, a to s přivolením Rady pro přípustnost odvolání. Toto přivolení bude zpravidla uděleno pouze v případě, že se jedná o principiální věc, tedy modelový případ, nebo z jiných specifických důvodů. Rada uděluje přivolení k předložení věci Nejvyššímu soudu pouze několika málo trestním případům. Váš advokát vám poradí ohledně vašich šancí toto přivolení získat.

Budete-li zproštěn viny a byla-li v průběhu vyšetřování použita zajišťovací opatření jako zatčení, zadržení nebo prohlídka, máte právo žádat náhradu škody. Vaše žádost musí být podána písemně ke krajskému státnímu zástupci, a to nejpozději do dvou měsíců od rozhodnutí soudu. Váš advokát se zpravidla postará o praktické záležitosti související s uplatněním vašeho nároku. Nezapomeňte svému advokátovi sdělit, kde vás může ve vaší zemi zastihnout.

Jsem z jiného členského státu. Mohu být po provedení hlavního líčení předán zpět do své domovské země?

Zpravidla můžete být odeslán do jiného členského státu za účelem výkonu trestu, který vám byl uložen. To se obvykle provádí pouze v případě, že požádáte o předání zpět do vaší vlastní země za účelem výkonu trestu. Žádost o možnost výkonu trestu, který vám byl uložen, ve vaší vlastní zemi musíte zaslat dánskému ministerstvu spravedlnosti.

Jsem-li odsouzen, mohu být souzen opět pro stejný trestný čin?

V Dánsku nemůžete být odsouzen za stejný trestný čin dvakrát. Tentýž princip platí i v dalších evropských zemích. S ohledem na skutečnost, že trestněprávní ustanovení se mohou mezi jednotlivými zeměmi lišit, musíte se na tuto záležitost zeptat v zemi, která by vás pro daný trestný čin mohla rovněž stíhat.

Informace o obvinění/odsouzení

Jakmile bude ve vaší věci rozhodnuto, bude rozhodnutí nahlášeno Ústřednímu rejstříku trestů. Rozhodnutí, která se týkají porušení dánského trestního zákona, budou zapsána do rozsudkové části rejstříku. Rozhodnutí týkající se porušení jiných právních předpisů budou zapsána, pokud vám byl uložen trest odnětí svobody nebo trest spočívající v zákazu určité činnosti (trest, kterým je vám odebráno určité oprávnění). Rozhodnutí bude zapsáno společně s uvedením názvu soudu, který rozsudek vydal, data rozsudku, zákonného ustanovení, které bylo porušeno, a trestu, který byl uložen.

Platí určitá omezení ohledně toho, která rozhodnutí se objeví ve výpisu z trestního rejstříku, jenž může být vydán pro vaši osobní potřebu. Předmětné údaje se uchovávají elektronicky a výmaz těchto údajů záleží na závažnosti trestu, který vám byl uložen. Můžete podat stížnost ohledně chyb v zápisu nebo výmazu, ale ne ohledně samotného zápisu určitého rozhodnutí. Stížnosti týkající se zápisu musí být podány Úřadu Národního komisaře dánské policie, který je orgánem pro zpracování údajů ve vztahu k zápisům v trestním rejstříku.

Související odkazy

- ▷ [Dánský zákon o výkonu soudní moci](#)
- ▷ [Nařízení vlády o zpracování osobních údajů v Ústředním rejstříku trestů](#)

5 – Přestupky

Jakým způsobem se vyřizují dopravní přestupky?

Pokud jste zastaven dopravní policií, v jejíž pravomoci je zajišťovat dodržování dopravních předpisů, můžete svou vinu buď přiznat, nebo popřít. Policie je povinna obvinít vás ze spáchání přestupku, který jste podle ní spáchal. Máte práva obviněného a nemusíte vůči policii vypovídat.

Sankcí za dopravní přestupek je obvykle pokuta. Dopravní přestupky se projednávají stejným způsobem jako jiné přestupky, za které se ukládá pokuta. Policie vám zašle výzvu k úhradě uložené pokuty. Pokud pokutu na výzvu zaplatíte, znamená to, že s obviněním souhlasíte. Pokud pokutu na výzvu nezaplatíte, bude věc odeslána soudu. Budete předvolán k jednání, kde mohou být předloženy důkazy týkající se daného přestupku.

Ředitel úřadu nejvyššího státního zastupitelství vydal [katalog sankcí za dopravní přestupky](#), kde si můžete ověřit, že pokuta, která vám byla uložena, odpovídá pokutám, které jsou obvykle ukládány za vámi spáchaný druh dopravního přestupku.

[Zákon o provozu na pozemních komunikacích](#) policii umožňuje vaše vozidlo zabavit, a to v případě, že máte bydliště mimo území Dánska a vaše vozidlo je registrováno v jiné zemi než v Dánsku. Vozidlo může být zabaveno, dokud není zaplacená uložená pokuta nebo dokud není poskytnuta jistota za zaplacení pokuty. Proto pokud nesouhlasíte s obviněním z daného dopravního přestupku, budete v určitých případech muset poskytnout jistotu za zaplacení uložené pokuty a žádat, aby byla věc projednána u soudu. Policie práva vozidlo zabavit často využívá.

Pro vozidla a řidiče z jiných skandinávských zemí platí zvláštní pravidla.

Jakým způsobem se vyřizují přestupky spočívající ve špatném parkování?

Dodržování omezení týkajících se parkování obvykle vymáhají dopravní strážníci pracující pro místní úřad nebo soukromý podnik, nikoli policie. Pokud parkujete v rozporu s předpisy, dostanete pokutu za špatné parkování. Tato pokuta bude umístěna na váš vůz.

Pokud zastihnete dopravního strážníka předtím, než přestupek špatného parkování zaprotokoluje, můžete vznášet námitky přímo u tohoto strážníka. Dopravní strážník může rozhodnout tak, že přestupek nezaprotokoluje nebo učiní záznam o vašich námitkách. Pokud dostanete pokutu za špatné parkování, musíte společně s touto pokutou dostat poučení o tom, jakým způsobem můžete proti pokutě podat stížnost. Stížnosti neprojednává žádný ústřední orgán.

Pokuty za špatné parkování se vymáhají stejně jako jiné občanskoprávní nároky. To znamená, že pokud uloženou pokutu nezaplatíte, bude daný nárok zaslán společnosti pro vymáhání pohledávek v zemi, kde máte bydliště.

Bude tento druh přestupku uveden v mém rejstříku trestů?

Do vašeho trestního rejstříku se pokuty zpravidla nezapisují. Pokuty uložené za trestné činy, tj. peněžité tresty však do vašeho trestního rejstříku zapsány budou. Pokuty za špatné parkování nejsou považovány za trestní sankce, a proto se do vašeho trestního rejstříku nezapisují.

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.